De Cassinastraat (Deerlijk, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2016H47
December 2016-januari 2017

ARCHEOLOGIENOTA met uitgesteld traject
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2016
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek 5

1.1 Beschrijvend gedeelte 5

1.1.1 Administratieve gegevens 5
1.1.2 Juridische context 7
1.1.3 Randvoorwaarden 7
1.1.4 Archeologische voorkennis van het terrein 7
1.1.5 Onderzoekskader 8
1.1.6 Ruimtelijke situering 8
1.1.7 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief 9
1.1.8 Archeologisch potentieel 10
1.1.8.1 Methode 10
1.1.8.2 Fysisch geografische situatie 10
1.1.8.3 Bekende archeologische vindplaatsen 10
1.1.8.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader 10
1.1.8.5 Verstoringshistoriek 11

1.2 Assessmentrapport 12

1.2.1 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens 12
1.2.1.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie) 13
1.2.1.2 Geologie 14
1.2.1.2.1 Tertiair 14
1.2.1.2.2 Quartair 15
1.2.1.3 Bodem 16
1.2.1.3.1 Bodemtypes 16
1.2.1.3.2 Bodemerosie 17
1.2.1.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop 18
1.2.1.5 Hydrografie 20
1.2.2 Gekende archeologische waarden 21
1.2.2.1 Historisch en cartografisch onderzoek 21
1.2.2.1.1 Historische achtergrond 21
1.2.2.1.2 Historische kaarten 22
1.2.2.1.3 Huidige gebruik en verstoringen 24
1.2.2.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden 27
1.2.2.3 Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader (Kaart geoportaal) 31

1.3 Conclusie en syntheseplan 32

1.3.1 Tekstuele samenvatting t.a.v. gespecialiseerd publiek 33
1.3.2 Tekstuele samenvatting gericht op een niet-gespecialiseerd publiek.....33

Deel 3: Bibliografie.....34

Deel 4: Bijlagen.....35

FIGURENLIJST (2016H47)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).....6
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).....6
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de middenschalige orthofoto, winteropnamen, 2015 (bron: Geopunt). 8
Figuur 4: visualisatie van de geplande werken (zie ook bijlage).....9
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (bron: Geopunt).....13
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt).....14
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt).....15
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt). 16
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2016) (bron: Geopunt). 17
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt). 18
Figuur 11: Profiellijn hoogteverloop van het.....19
Figuur 12: Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt). 20
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt) 22
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt) 23
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Popp-kaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt) 24
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt) 25
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt) 25
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....26
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt) 26
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België met aanduiding van de CAI-polygonen (Bron: Geopunt) 27
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België t.o.v. zijn cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal).....31
Figuur 22: Syntheseplan weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....32

TABELLENLIJST (2016H47)

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 5
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens. 12
Tabel 3: Overzicht van de historische situatie van de historische kaarten. 24
Tabel 4: Overzicht van de aanwezige CAI. 27

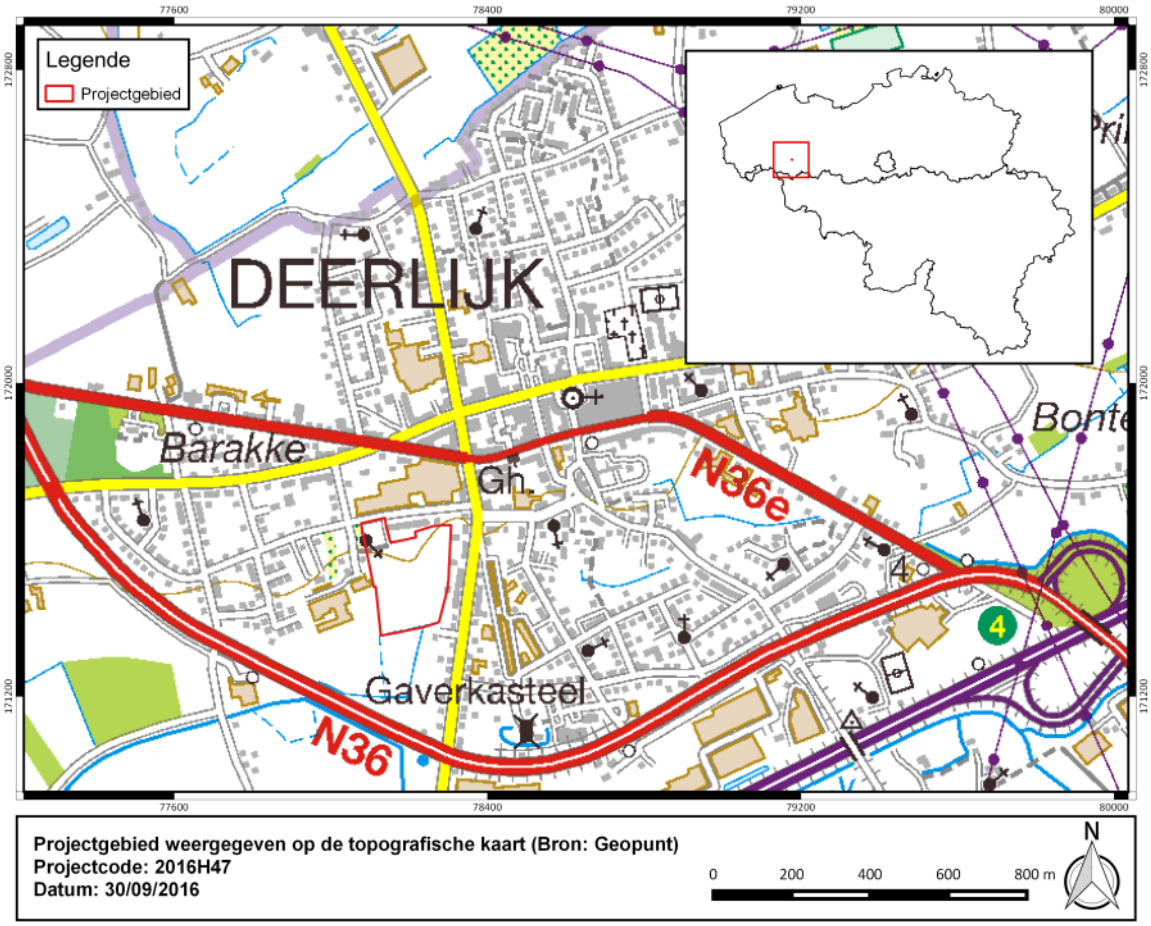
Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

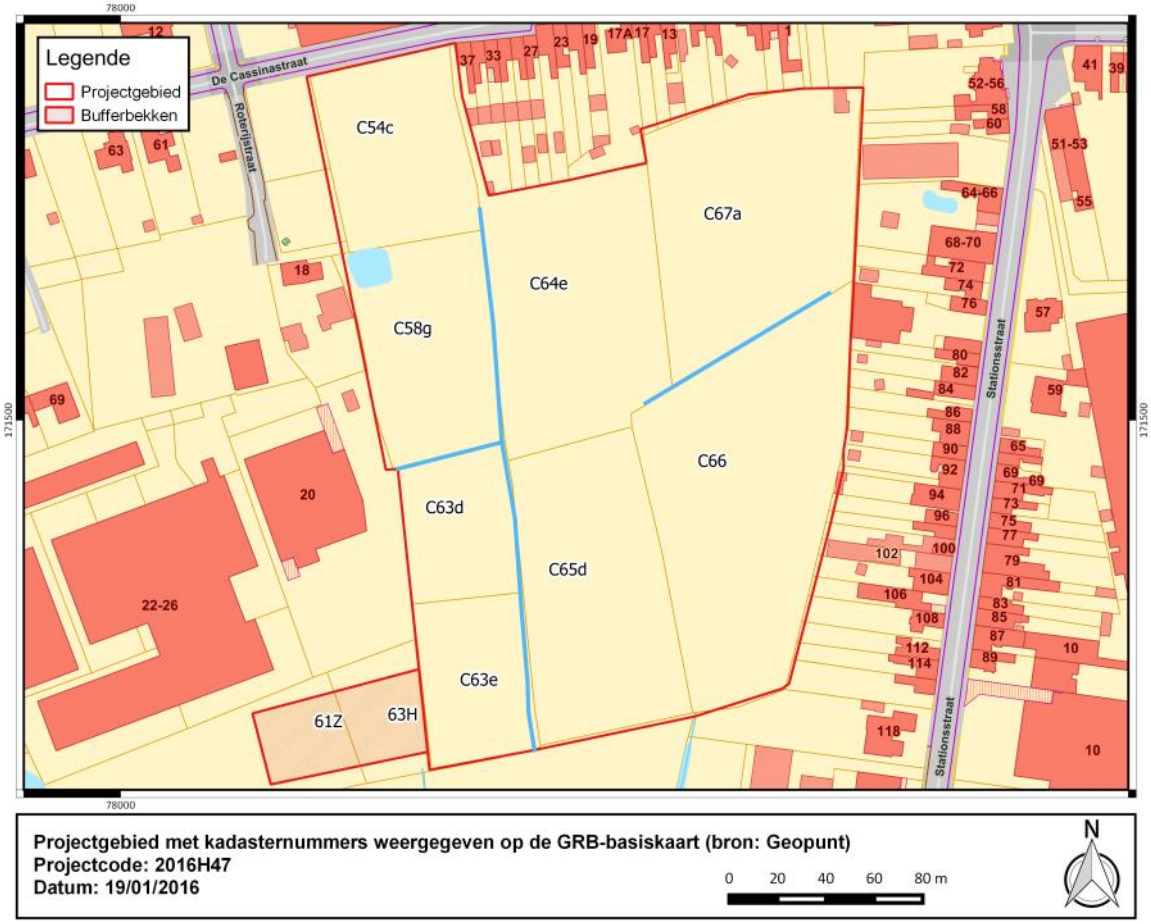
1.1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Projectcode	2016H47	
b) Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan	/	
c) De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Deerlijk
	Deelgemeente	
	Postcode	8540
	Adres	De Cassinastraat
	Toponiem	De Cassinastraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X_{min} = 77959 Y_{min} = 171347 X_{max} = 75416 Y_{max} = 171664
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Deerlijk, 2de afdeling, Sectie C, percelen met nrs. 58G, 54C, 64E, 67a, 65d, 66, 63h, 420b, deel van 61p, deel van 80B2 Figuur 2	
f) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 1	
g) De begin- en einddatum van de uitvoering van het onderzoek	December 2016-januari 2017	
h) De relevante termen uit de thesauri bij de Inventaris Onroerend Erfgoed die van toepassing zijn op het onderzochte gebied, de eventuele archeologische site en het onderzoek zelf	Bureauonderzoek	
i) Overzichtsplan met afbakening van verstoorde zones	Nvt.	



Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt)



Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt)

1.1.2 Juridische context

Het projectgebied bevindt zich volgens het gewestplan binnen een zone bestemd als woongebied. Bovendien situeert het plangebied zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch in een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande verkavelingsvergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m^2 of meer bedraagt.
De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 5 ha; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.1.3 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel juridisch, economisch of onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. De opdrachtgever is geen eigenaar van het volledige terrein en er zijn overeenkomsten onder “opschortende voorwaarde” afgesloten. De overeenkomsten worden pas definitief éénmaal de vergunning werd afgeleverd.
Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.1.4 Archeologische voorkennis van het terrein

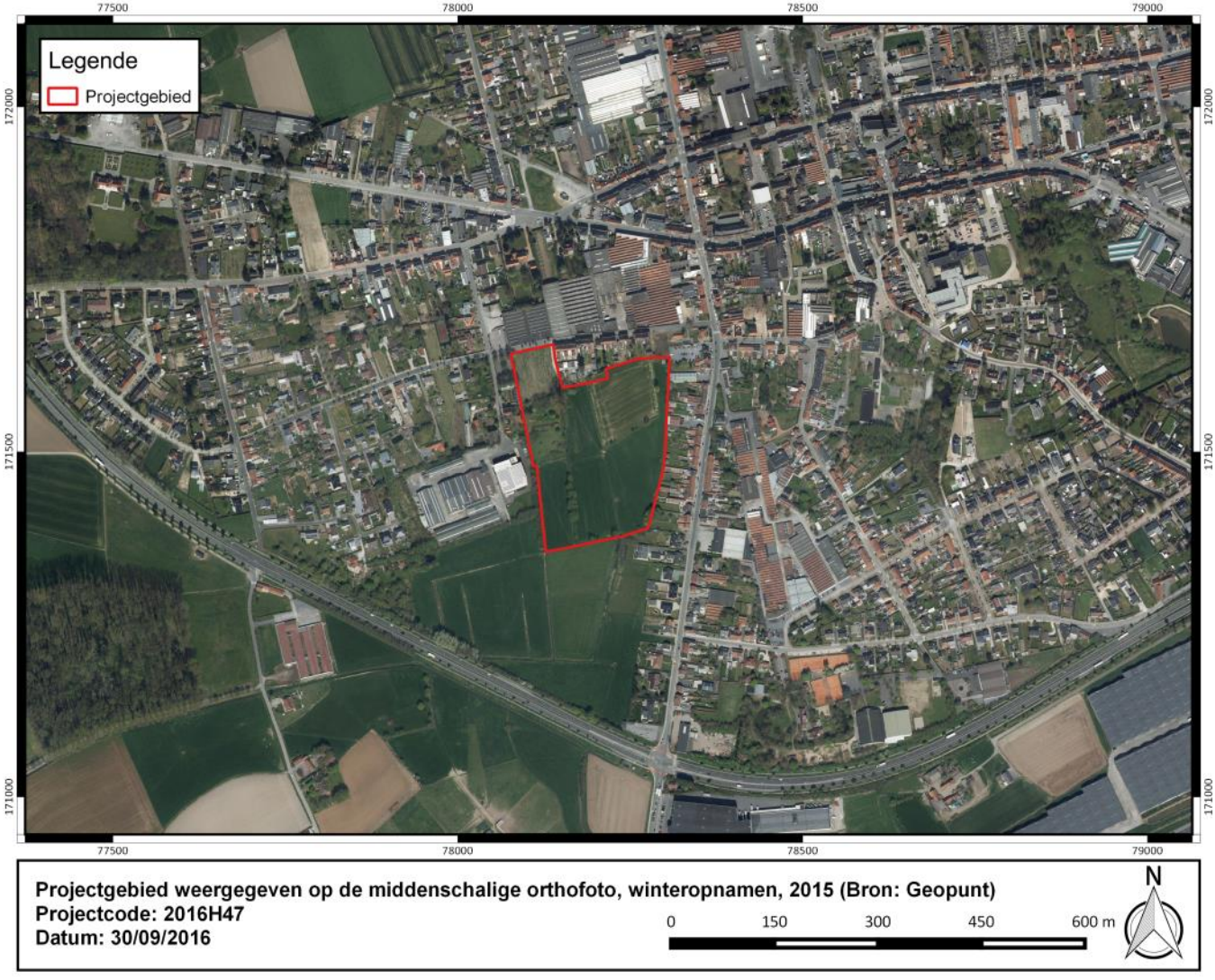
Binnen de grenzen van projectgebied Deerlijk De Cassinastraat werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.
In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.1.5 Onderzoekskader

Aanleiding van onderhavig bureauonderzoek vormt de geplande realisatie van een verkaveling. Het projectgebied wordt in deze studie Deerlijk De Cassinastraat genoemd.
Met onderhavig bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.
Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van Deerlijk De Cassinastraat. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

1.1.6 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in Deerlijk, in het zuidoosten van de provincie West-Vlaanderen. De noordzijde van de locatie grenst aan de 'De Cassinastraat', en situeert zich ca. 600 meter ten zuidwesten van de dorpskern van Deerlijk. Ten oosten van het onderzoeksterrein loopt de Stationsstraat. De N36 loopt ca. 350 ten zuiden van de locatie.



Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de middenschalige orthofoto, winteropnamen, 2015 (bron: Geopunt).

1.1.7 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief

- 104 woningen + 38 appartementen (zonder kelder) / wegenisaanleg
- regen 7000 liter (185 cm hoog) in de achtertuin van elk lot en geen septische putten
- glooiingen te voorzien naar het bufferbekken toe en in groenzones
- RWA-riolering: +/- 1.70 m onder ontworpen maaiveldpeil; DWA-riolering: +/- 3m à 3.5 m onder ontworpen maaiveldpeil
- Aanleg van een bufferbekken met bergingsvolume van ca. 2200m^3; hier wordt uitgegraven tot max. 1.5m –Mv. Dit bufferbekken wordt enkel weergegeven op de meest cruciale situeringskaarten in deze archeologienota, maar wordt wel steeds meegenomen in het assessment en het archeologische advies mbt het projectgebied.



Figuur 4: visualisatie van de geplande werken (zie ook bijlage).

1.1.8 Archeologisch potentieel

1.1.8.1 Methode

Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

1.1.8.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad van het archeologische erfgoed.
Volgend kaartmateriaal werd geconsulteerd t.b.v. de aardkundige analyse van de projectlocatie:

- Tertiair geologische kaart van Vlaanderen
- Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart
- Geomorfologische kaart

1.1.8.3 Bekende archeologische vindplaatsen

Dit wijst op vindplaatsen waar de fysieke neerslag van menselijke activiteiten uit het verleden reeds werd vastgesteld en gedocumenteerd. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd.

1.1.8.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties.
Om bij deze casus inzicht te verwerven over de archeologische indicatoren in het plangebied werd onderstaand historisch kaartmateriaal geanalyseerd:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)

Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 18de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden.
Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur, daarnaast is ook gebruik gemaakt van data over de lokale toponymie en geschiedenis.
De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid.

Om het cultuurhistorische kader van het projectgebied in kaart te brengen, werd het kaartmateriaal beschikbaar op Geoportaal geconsulteerd.

1.1.8.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van de planlocatie bepaalt in belangrijke mate de gaafheid en bewaringsgraad van het archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, verslagen van bodemonderzoeken of informatie uit de aardwetenschappelijke kaarten een grote rol spelen bij het correct inschatten van de aanwezigheid en van de bewaringstoestand van de archeologische resten.

Er werd tevens een plaatsbezoek uitgevoerd.

1.2 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.
Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

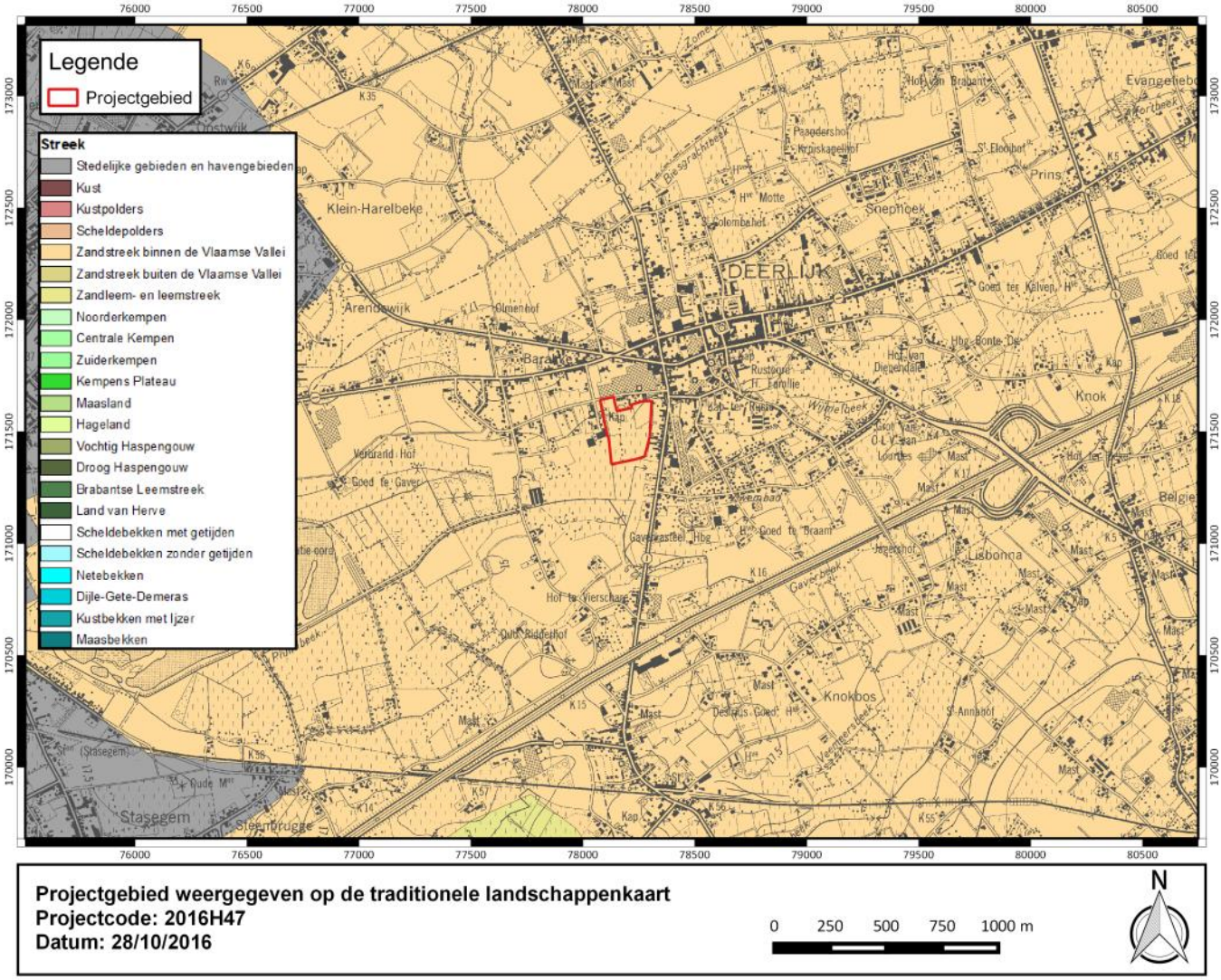
1.2.1 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	***Informatie***
Traditionele landschappenkaart	Zandstreek binnen de Vlaamse Vallei
Tertiair	Lid van Moen (Formatie van Kortrijk)
Quartair	Type 3: fluviatiele afzetting/eolische afzetting Type 3a: fluviatiele afzetting/eolische afzetting/fluviatiele afzetting
Bodemtypes	Scc, Pdb, Lep
Potentiële bodemerosie	Verwaarloosbaar tot zeer laag
Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	Gemiddelde hoogte ca. 14,5 m TAW
Hydrografie	Leiebekken (Gaverbeek) Waterlopen: Gaverbeek, Wijmelbeek, Slijpbeek, Vermeersbeek, Beverenbeek, Krekelbeek en Alfortbeek

1.2.1.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)

Het projectgebied is gelegen in de zandstreek binnen de Vlaamse Vallei.

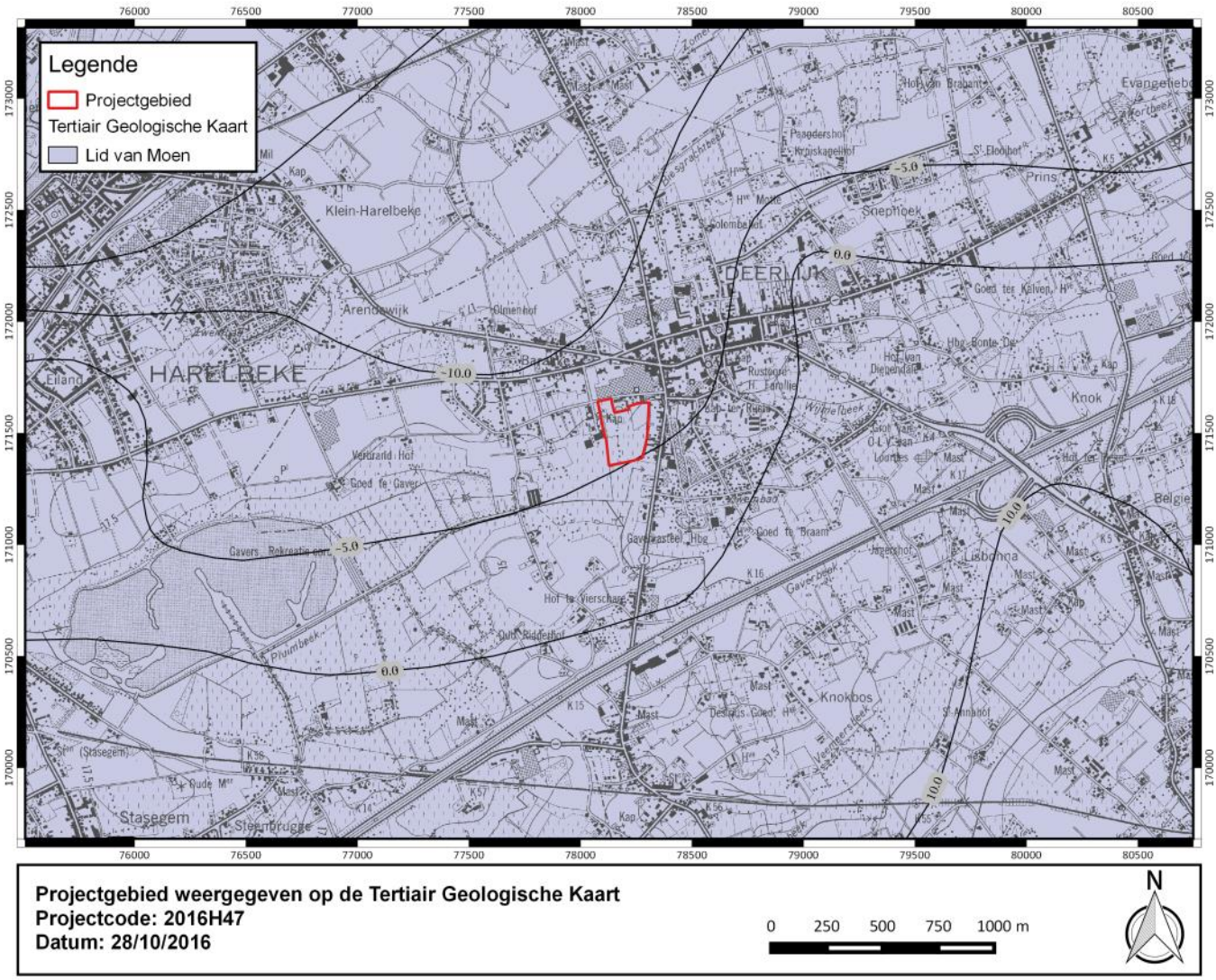


Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (bron: Geopunt).

1.2.1.2 Geologie

1.2.1.2.1 Tertiair

Het projectgebied bevindt zich in het Lid van Moen (Formatie van Kortrijk). De Formatie van Kortrijk bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.
Het Lid van Moen is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.[1]

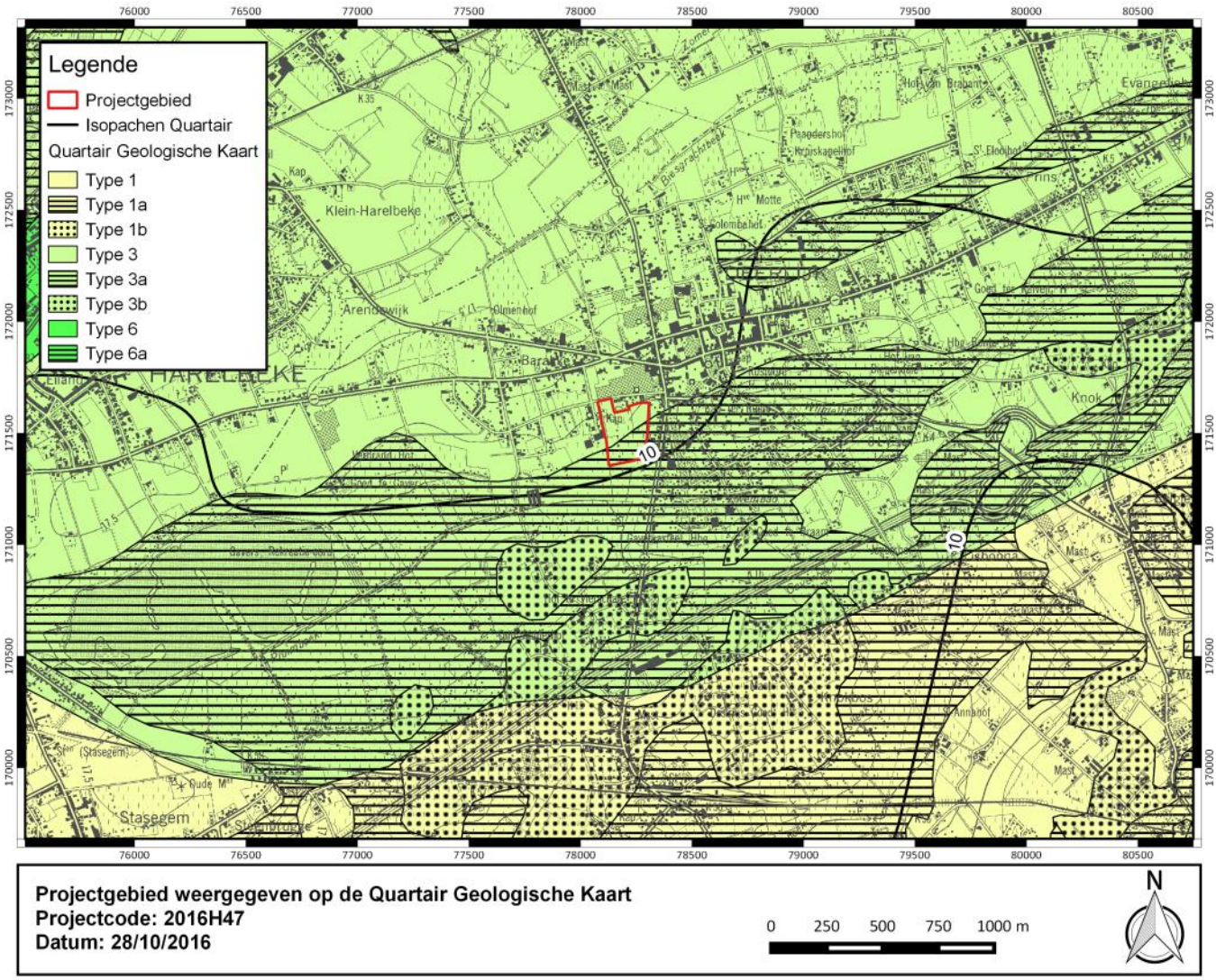


Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt).

[1] Jacobs, *et al.,* 1999.

1.2.1.2.2 Quartair

Het projectgebied ligt in het gekarteerd Quartair **Type 3** en **Type 3a**. **Type 3** bestaat uit een fluviatiele afzetting aan de basis van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen). Deze afzetting wordt gevolgd door een eolische afzetting uit het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen bestaande uit zand tot zandleem. Hierin kunnen Quartaire hellingsafzettingen voorkomen. Het **Type 3a** heeft dezelfde opbouw als **Type 3** maar heeft bovenop de eolische laag nog een fluviatiele afzetting (organochemisch en perimarien incluis) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).[2]



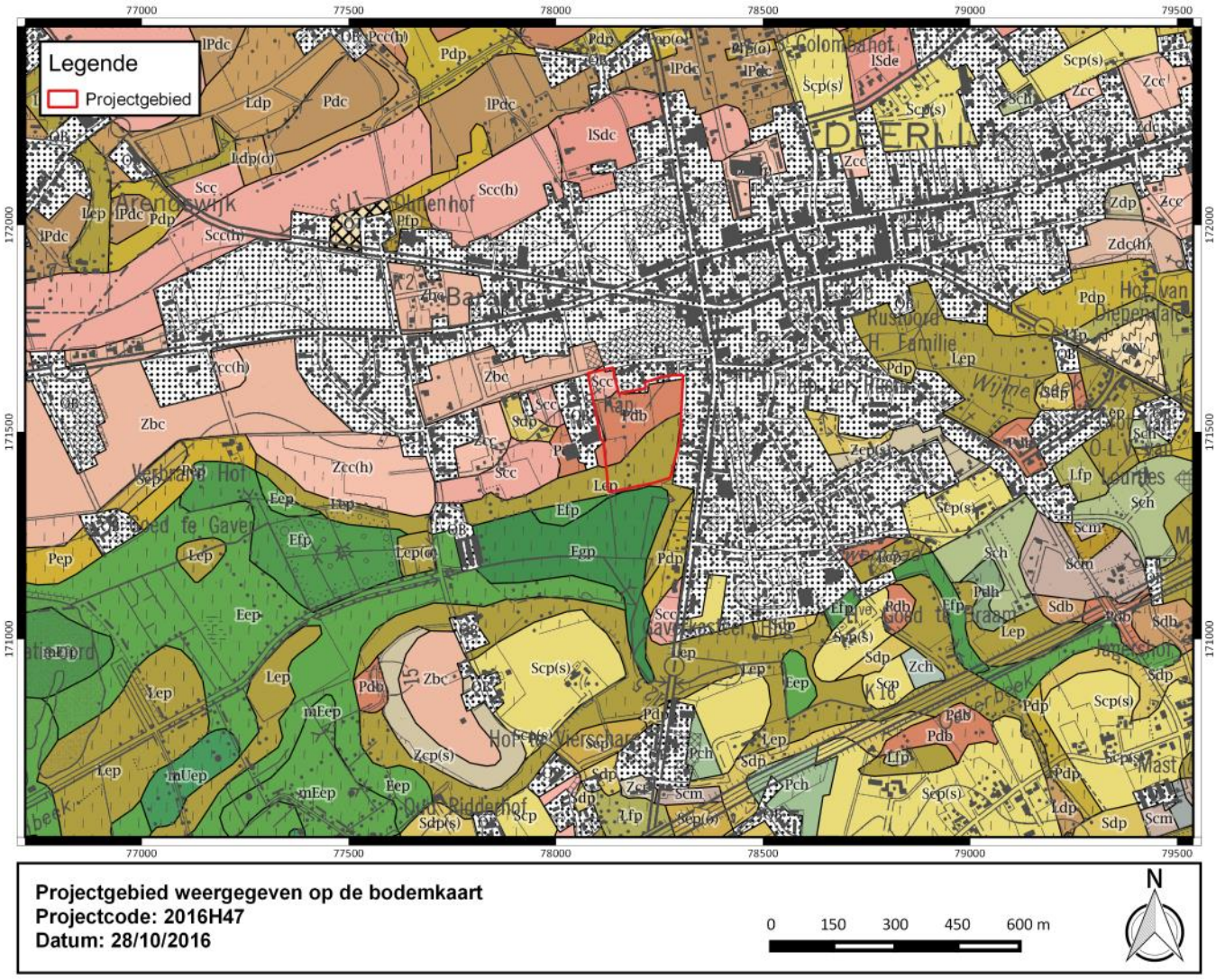
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt).

[2] Bogemans, 2007.

1.2.1.3 Bodem

1.2.1.3.1 Bodemtypes

Het bodemtype **Scc** is een matig droge lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm. De waterhuishouding is goed in de winter maar kan te droog zijn in de zomer.
Het bodemtype **Pdb** is een matig natte licht zandleembodem met structuur B horizont.
Het bodemtype **Lep** is een natte zandleembodem zonder profiel. Het is een hydromorfe alluviale bodem is veel te nat en soms kortstondig geïnundeerd in de winter, vochtig in de zomer. De kleur is overwegend grijs met talkrijke roestvlekken, dieper dan 80 cm wordt blauwgrijs reductiemateriaal aangetroffen.[3]

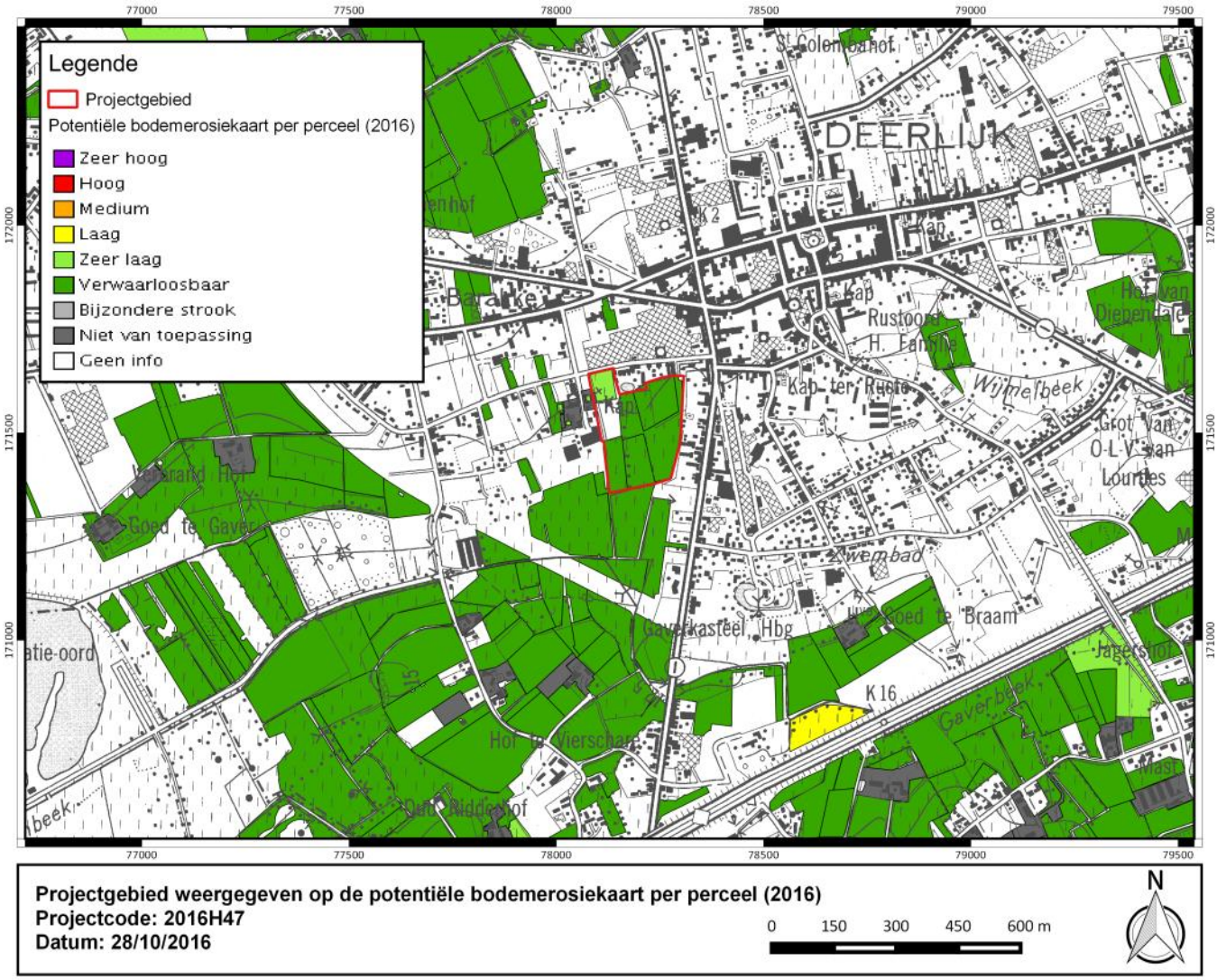


Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt).

[3] Van Ranst & Sys, 2000.

1.2.1.3.2 Bodemerosie

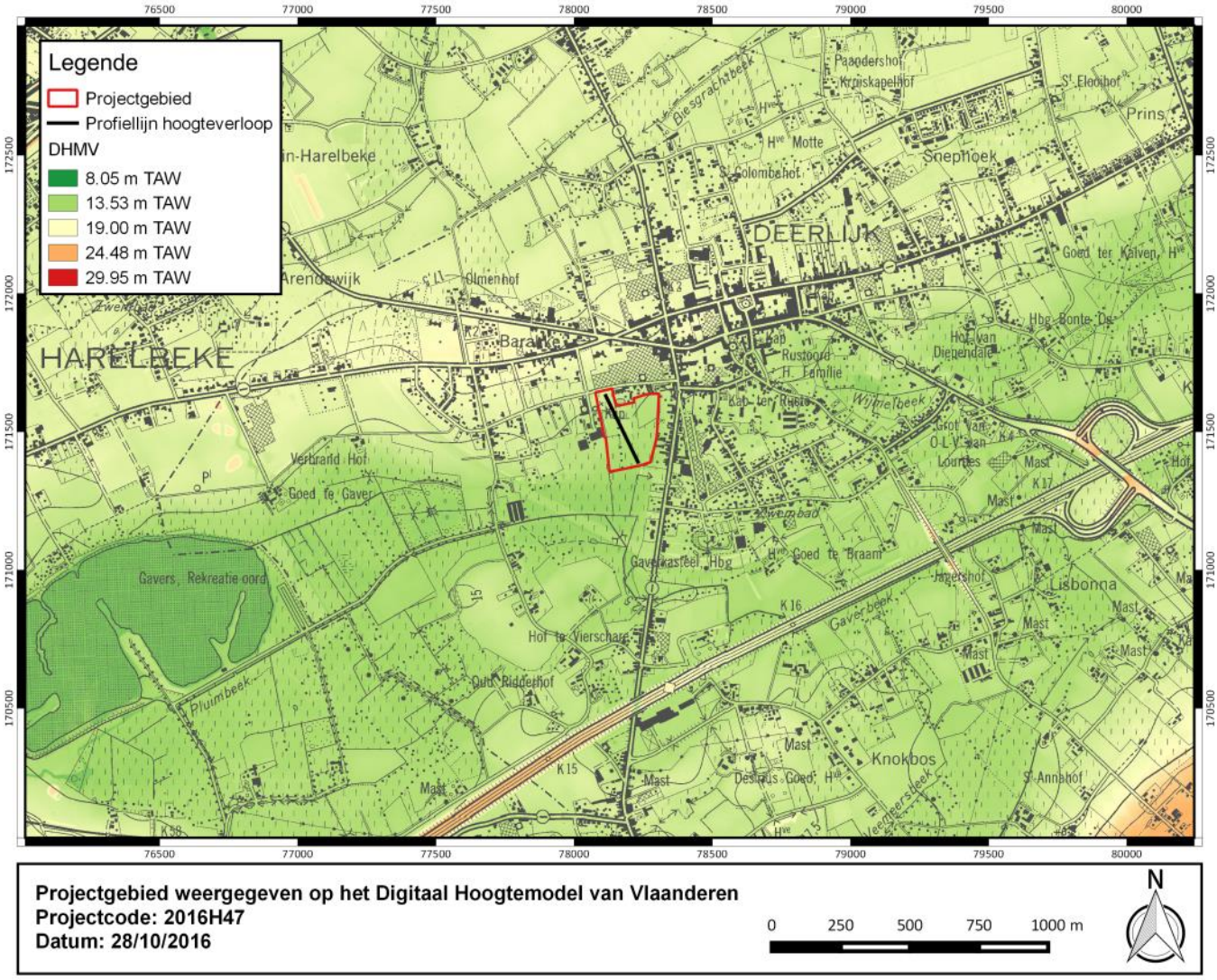
De potentiële bodemerosie binnen het projectgebied is verwaarloosbaar tot zeer laag. Rondom het projectgebied is dezelfde trend aanwezig.



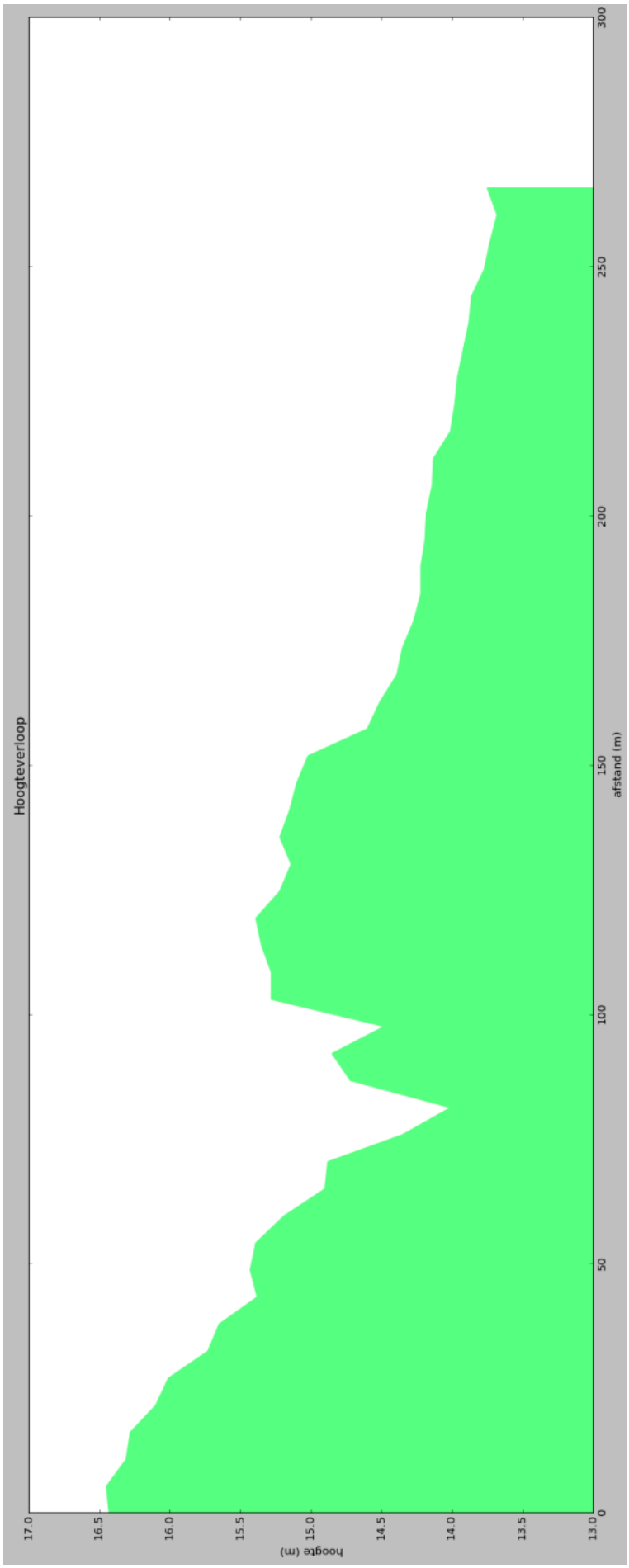
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2016) (bron: Geopunt).

1.2.1.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop

Het projectgebied kent een helling in zuidoostwaartse richting. Het ligt net op de flank van de zandrug waarop Deerlijk is ontstaan. Dit is te zien in het hoogteverloop waarbij het noordelijke gedeelte hoger ligt dan het zuidelijke gedeelte. De gemiddelde hoogte van het projectgebied is ca. 14,5 m TAW.



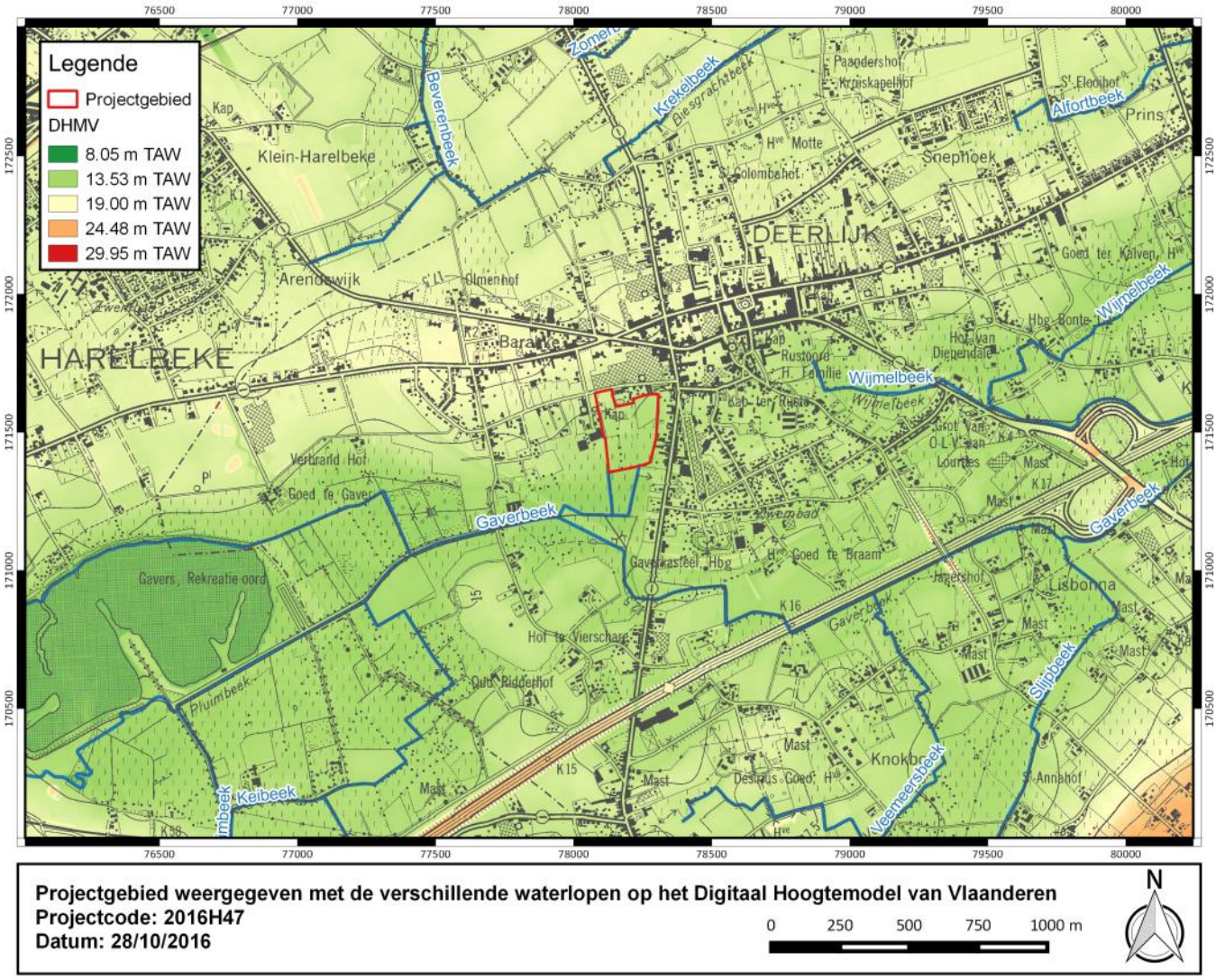
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).



Figuur 11: Profiellijn hoogteverloop van het

1.2.1.5 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het Leiebekken (deelbekken Gaverbeek). De Gaverbeek stroomt net ten zuiden van het projectgebied. Ook in het oosten zijn enkele beken aanwezig die samenlopen in de Gaverbeek en in het rivierdal gelegen zijn tussen de zandrug in Deerlijk en de heuvel in het zuidoosten. Deze zijn de Wijmelbeek, Slijpbeek en de Veermeersbeek. In het noorden komen ook de Beverenbeek, de Krekelbeek en de Alfortbeek voor.



Figuur 12: Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).

1.2.2 Gekende archeologische waarden

1.2.2.1 Historisch en cartografisch onderzoek

1.2.2.1.1 Historische achtergrond

Zowel in Deerlijk als in Harelbeke werden meer dan 2000 voorwerpen van vuursteen aangetroffen die dateren uit het late Paleolithicum (meer bepaald uit de Tjongercultuur, 9000 v. Chr;). Deze oudste sporen van menselijke nederzettingen werden aangetroffen in het gebied van de Gavervlakte. Ook opgravingen op een site aan de Stationsstraat wijzen op vroege menselijke aanwezigheid. De vondsten aldaar concentreerden zich tevens rondom de Gaverbeek en dateren uit het Finaal-Neolithicum. (3000-2000 v. Chr.) Opgravingen in omliggende gemeenten wijzen in de richting van menselijke aanwezigheid in de Bronstijd en de Ijzerijd. Ook kan de aanwezigheid van een Gallo-Romeinse nederzetting aangenomen worden. Deze dateert uit de 2de-3de eeuw en situeert zich tussen de kerk en Kapel ter Ruste, net ten oosten van het projectgebied.

Op de zandrug tussen het Medelewoud en de Gaverdepressie loopt de historische weg van Kortrijk naar Gent. Deze weg is wellicht van Romeinse oorsprong. Het is onduidelijk in welke mate de Kortrijkse heerweg het tracé volgt van de oorspronkelijke weg. Het is op de droge, hoger gelegen kouters rond deze weg dat in de 10de eeuw de nederzetting Deerlijk ontstaat. Volgens Gysseling is Deerlijk een Gallo-Romeinse nederzettingsnaam. Van oudsher is Deerlijk een landbouwgemeente. Arnulf de Grote, graaf van Vlaanderen schenkt in 964 grote gebieden uit zijn domein aan de Gentse Sint-Pietersabdij, waaronder het Medelewoud, het Sauselebos en een deel van het Feretwoud. De abdij laat gebieden ontginnen wat aanleiding geeft tot het ontstaan van omwalde hoeven. De Gaverbeek vormt de ontginningsgrens.

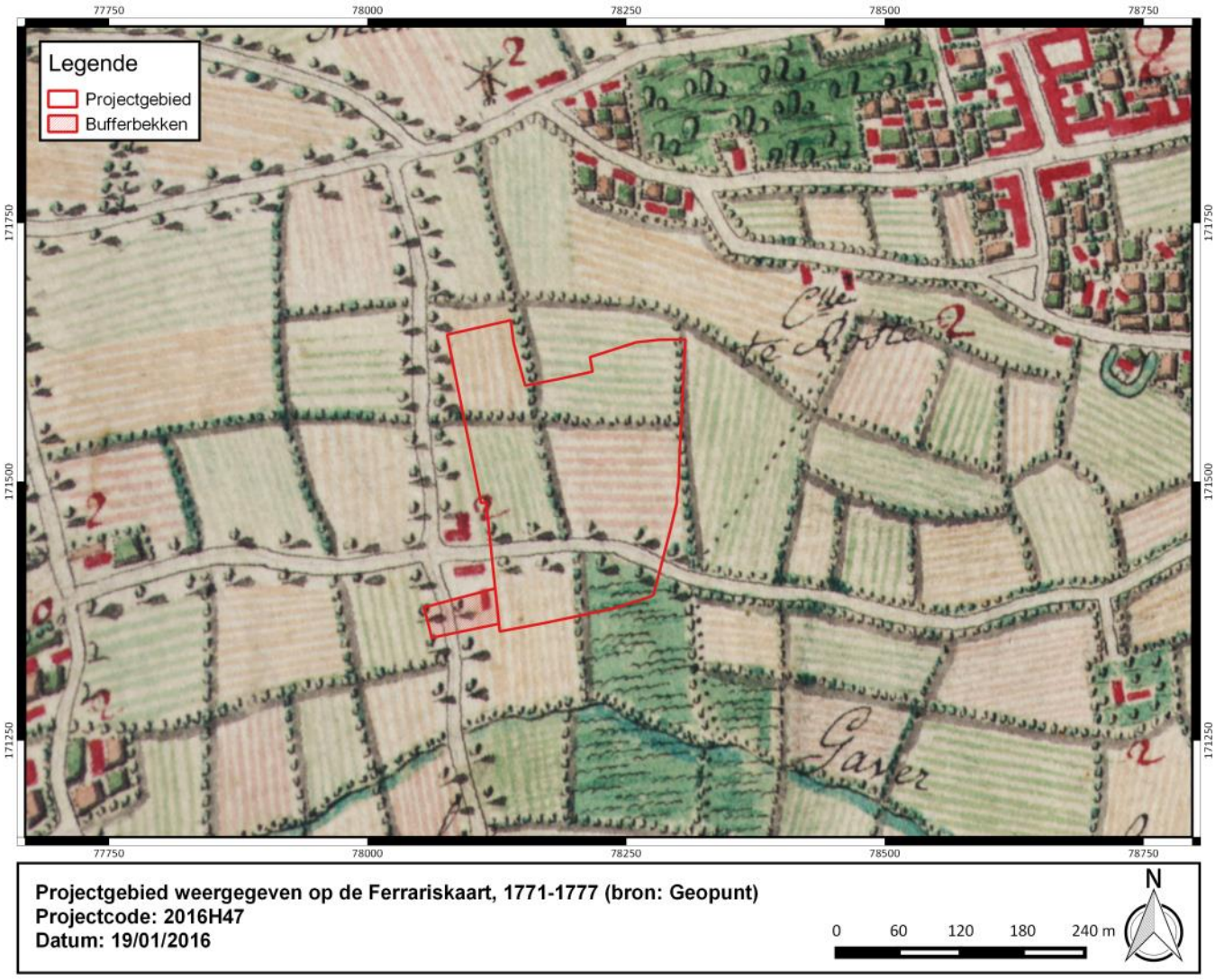
Deerlijk kent een vrij complexe feodale structuur met een veertigtal heerlijkheden en lenen. De twee belangrijkste zijn de heerlijkheid Deerlijk en de heerlijkheid Assche. Vooral deze tweede is, rekening houdend met de bestuursrechten in de ganse parochie, belangrijk. De belangrijkste heerlijkheden ontwikkelen zich in de 13de en de 14de eeuw, na de ontginningen van het Medelewoud en situeren zich rond de Gavers. De meeste hoeves worden bewoond door adellijke families. Voorbeelden zijn de heden verbouwde hoeves het ‘Goed te Gavere’ en het ‘Goed ter Boucken’. Het Goed te Gavere situeert zich ca. 1,5 km ten westen van het onderzoeksterrein.

Deerlijk lijdt sterk onder de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) tussen de Noordelijke Nederlanden en het Katholieke Spanje. Willem de Kethule, heer van Assche, was één van de stichters van de Gentse Calvinistische Republiek. In 1578 overspoelen Gentse volksmilities Zuid-West-Vlaanderen. In deze oorlogsperiode wordt in Deerlijk anno 1586 slechts 10 procent van het zaailand bewerkt en het bevolkingsaantal is teruggelopen tot 19 procent van het aantal in 1572. Na het 12-jarig bestand (1609) wordt begonnen met de wederopbouw van de gemeente. Volgens de Twintigste Penningkohier van 1572 situeren zich in het zuiden van de gemeente meerdere kleine hoeves die door de eigenaar zelf beheerd werden. Deze hoeves waren gemiddeld 5 hectare groot. In 1641 werd de kapelanie van O.-L.-Vrouw ter Ruste opgericht nabij het projectgebied.

In de 18de eeuw kent Deerlijk een periode van relatieve welvaart. Onder Maria-Theresia wordt Frankrijk een bondgenoot. Dit betekent een stimulans voor de linnennijverheid, die zich reeds in de 16e eeuw had ontwikkeld. In Deerlijk wordt voornamelijk grof linnen geproduceerd. Op het eind van de 18de eeuw verklaart Frankrijk de oorlog aan Oostenrijk. De strijdende troepen brengen heel wat vernielingen aan. Vanaf 1794 maakt België deel uit van de Franse Republiek, waarop de parochiekerk, de kapel Ter Ruste en de kapel op de Pladijshoek gesloten worden. De kapel ter Ruste blijft dicht en wordt in 1819 verbouwd tot spinschool voor arme kinderen.

De linnennijverheid ondergaat een sterke achteruitgang omstreeks 1815-1830 ten gevolge van de afnemende afzetmarkten en het geïmporteerde textiel uit Engeland. Tussen 1840 en 1850 kent deze crisis zijn hoogtepunt. Men tracht deze crisis het hoofd te bieden door het oprichten van nieuwe scholen. In Kapel Ter Ruste wordt in 1848 het eerste leerwerkhuis voor wevers opgericht. Er is een geleidelijke mechanisering van de linnennijverheid in Deerlijk maar tot de Eerste Wereldoorlog blijft de huisnijverheid een belangrijk element. Getuige hiervan is het feit dat er in 1910 slechts 4 mechanische katoenweverijen zijn. Na de Eerste Wereldoorlog groeit Deerlijk uit tot een belangrijke textielgemeente, wat tevens resulteert in een uitbreiding van de bebouwde kern. In 1937 telt het dorp 11 katoenweverijen, twee fluweelweverijen en zes linnenweverijen. Naast deze textielfabrieken wordt in de 1926 de kaderfabriek Deknudt opgericht die zich ontwikkelt tot één van de belangrijkste in België. Uit deze fabriek ontstaan in de jaren 1950 de gelijknamige spiegel -en lusterfabriek. De spiegelfabriek situeert zich nabij het projectgebied.[4]

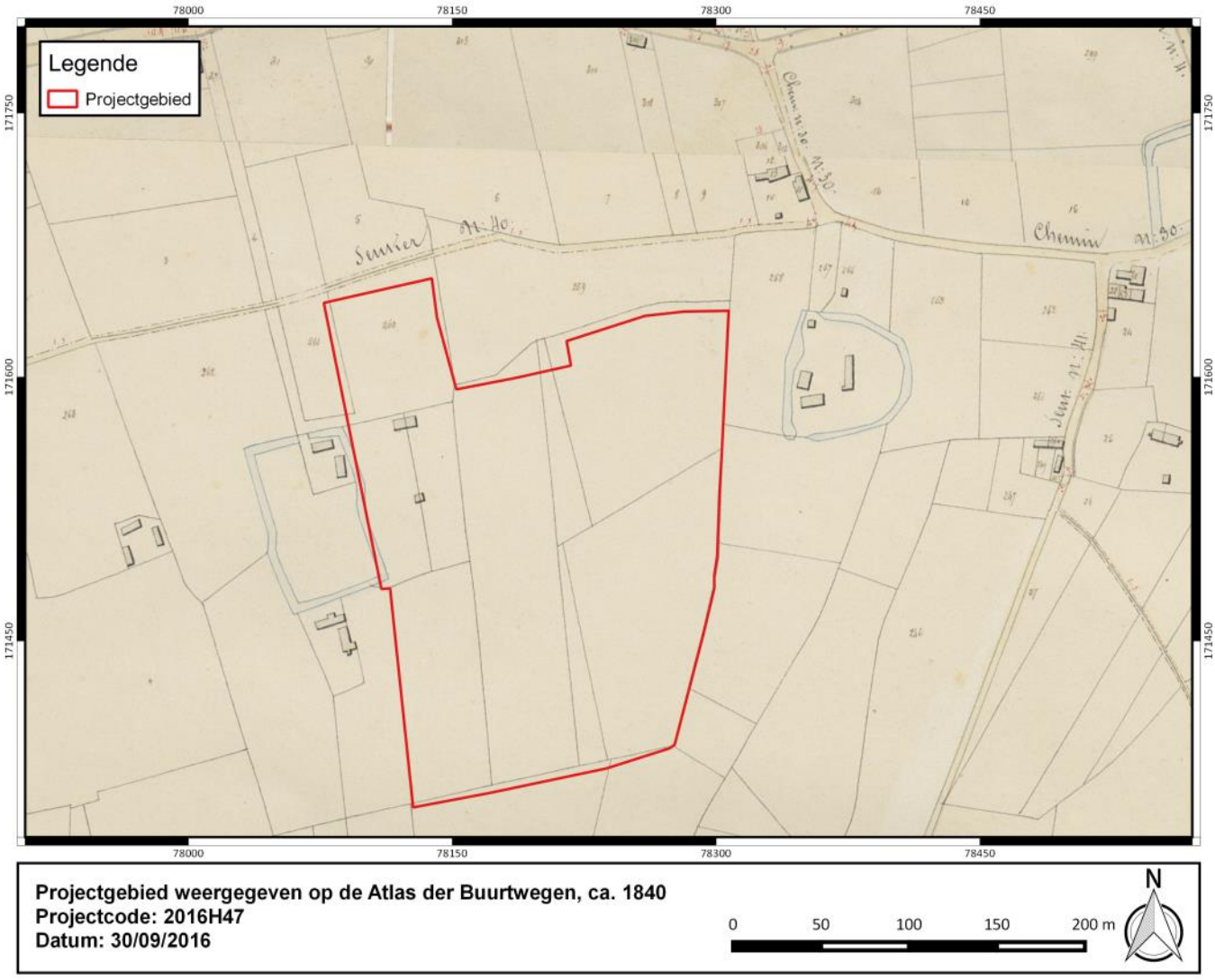
1.2.2.1.2 Historische kaarten



Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt)

[4] *Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Deerlijk, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/122111 (geraadpleegd op 3 oktober 2016)*

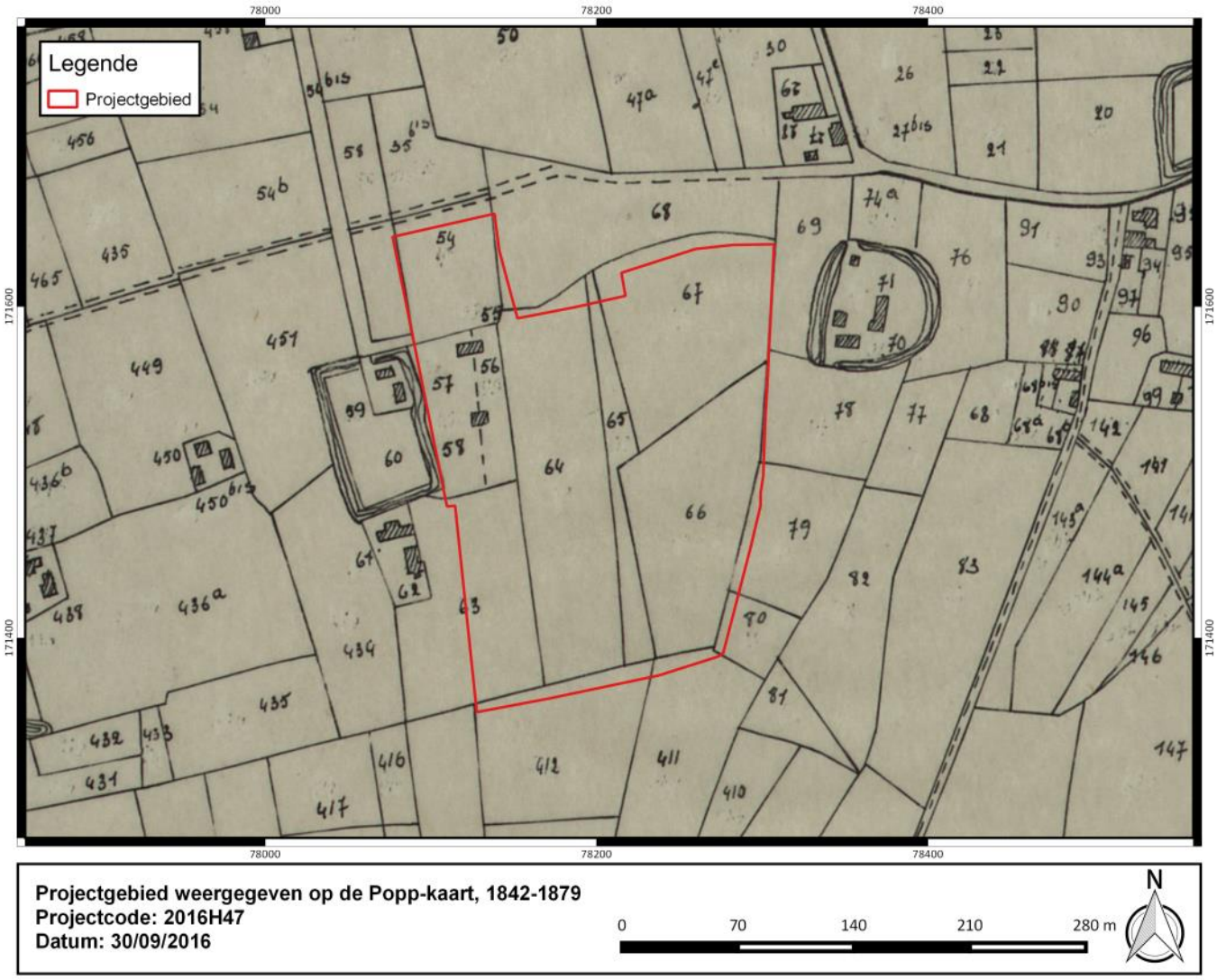
Het onderzoeksterrein bestaat voornamelijk uit akkerland. In het zuidoostelijk deel van het gebied is weiland zichtbaar en in het zuidwestelijk deel een vorm van bebouwing. Een weg, die omgeven is door bomenrijen, doorkruist de locatie. Er is een beperkte vorm van bebouwing zichtbaar ten zuidwesten aan het kruispunt van twee wegen. Ten noorden loopt de Kortrijkse Heerweg. Deze weg is wellicht van Gallo-Romeinse oorsprong en werd in 1716 gekasseid.[5] Ten zuiden stroomt de Gaverbeek. De Kapel van Onze-Lieve-Vrouw-Ter-Ruste situeert zich in het noordoosten.



Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt)

Het wegtracé is zichtbaar geëvolueerd en toont meer gelijkenissen met het huidige stratenpatroon. Ten noorden van de locatie loopt de huidige De Cassinastraat. Er is een beperkte vorm van bebouwing zichtbaar binnen het projectgebied. Ten westen van de locatie situeert zich een rechthoekige woonkern. Het gaat om een hoeve met omwalling.[6] De structuur van de bebouwing doet vermoeden dat het om een laat-middeleeuwse hoeve gaat. Dit kan echter niet zomaar aangenomen worden. Ook ten oosten van de locatie is een omwalde hoeve zichtbaar. Deze hoeve staat niet op de Ferrariskaart aangeduid. De weg die de locatie doorkruiste op de Ferrariskaart is verdwenen. Ten oosten van de het projectgebied loopt een weg die een gelijk tracé toont als de huidige Stationstraat.

[5] *Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Kortrijkse heerweg, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/112412 (geraadpleegd op 3 oktober 2016).*
[6] *Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Hoeve met losse bestanddelen, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/86435 (geraadpleegd op 30 september 2016)*



Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Popp-kaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt)

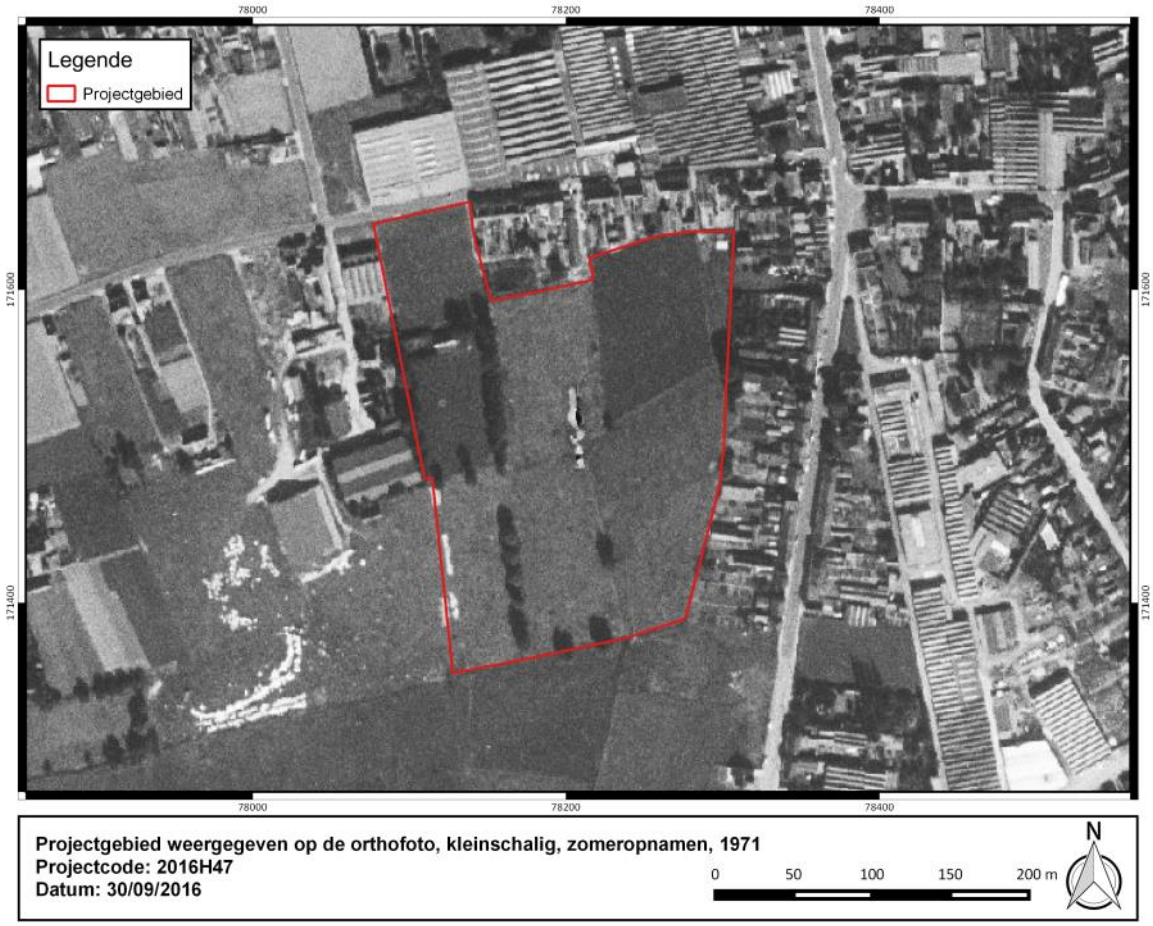
Het wegtracé en de bebouwing op de Poppkaart toont veel gelijkenissen met de Atlas der Buurtwegen en het huidige stratenpatroon. De weg aan de noordzijde van de locatie is de huidige De Cassinastraat. De bebouwing binnen de locatie is onveranderd en bestaat uit twee gebouwen. De omwalde hoeves ten westen en ten oosten zijn nog niet verdwenen. Ten oosten van de locatie loopt de Stationstraat.

Tabel 3: Overzicht van de historische situatie van de historische kaarten.

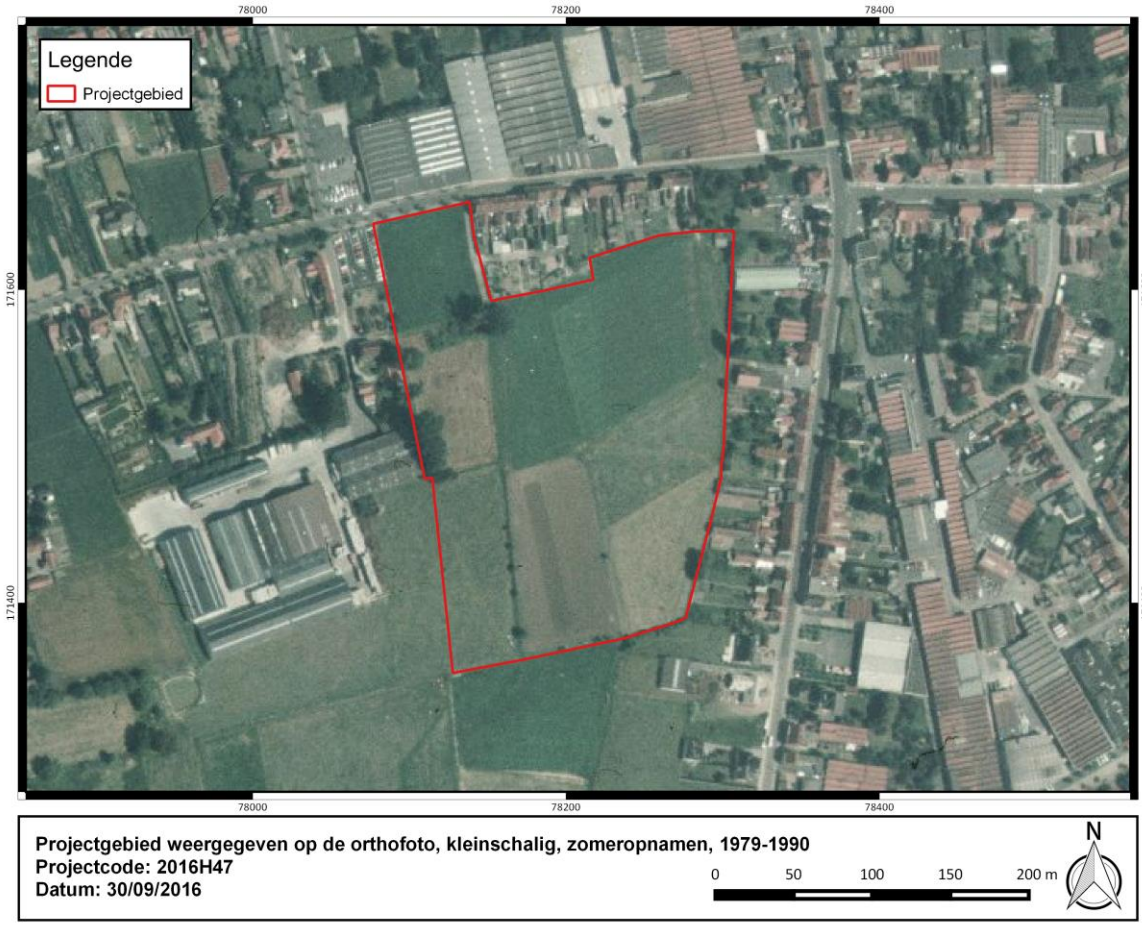
Bron	***Jaartal***	***Historische Situatie***
Kaart van Ferraris	1771-1777	Akkerland en weiland, weg doorkruist de locatie
Atlas der Buurtwegen	1843-1845	Beperkte bebouwing in het westen van de locatie
Popp Kadasterkaarten	1842-1879	Beperkte bebouwing in het westen van de locatie

1.2.2.1.3 Huidige gebruik en verstoringen

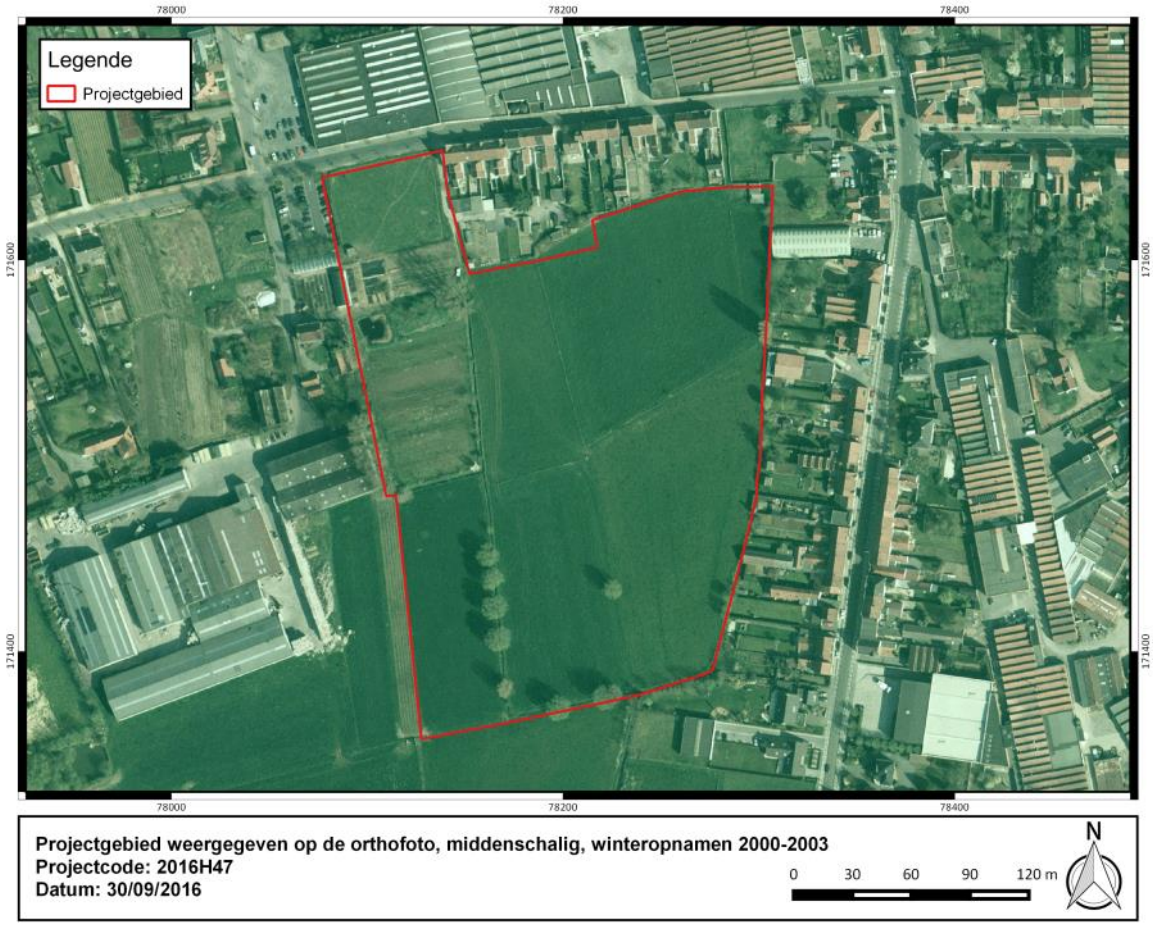
Het onderzoeksterrein bestaat voornamelijk uit grasvelden en landbouwland. Op de orthofoto van 1971 is er bebouwing zichtbaar in het noordwestelijk deel van de projectlocatie. Op de orthofoto van 1979 is deze bebouwing verdwenen. De orthofoto uit 2000-2003 toont dat er opnieuw bebouwing aanwezig is op deze plaats in het projectgebied. Deze is in 2015 wederom verdwenen. Er is een bomenrij zichtbaar waarlangs een smalle waterweg loopt. Ook het zuiden van de locatie grenst aan een smalle waterweg.



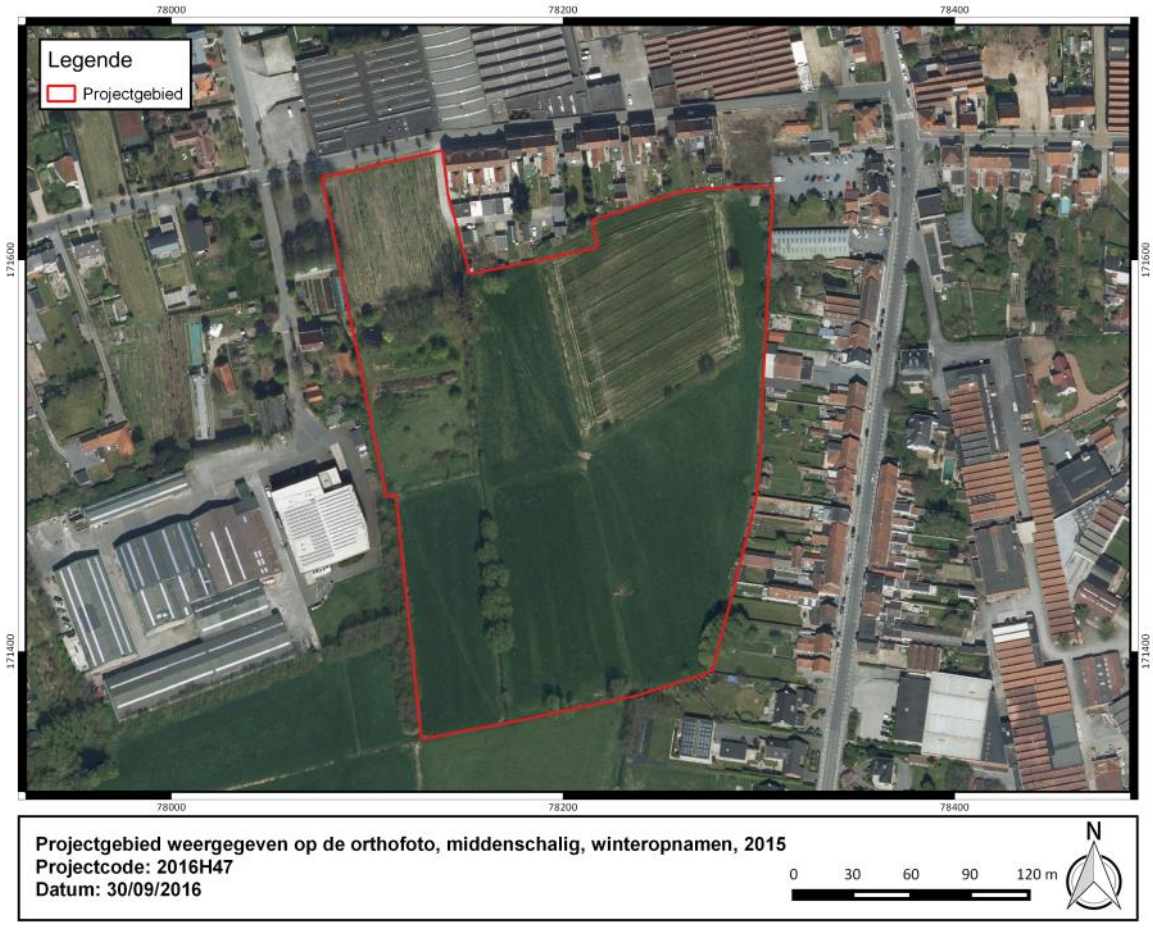
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt)



Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt)



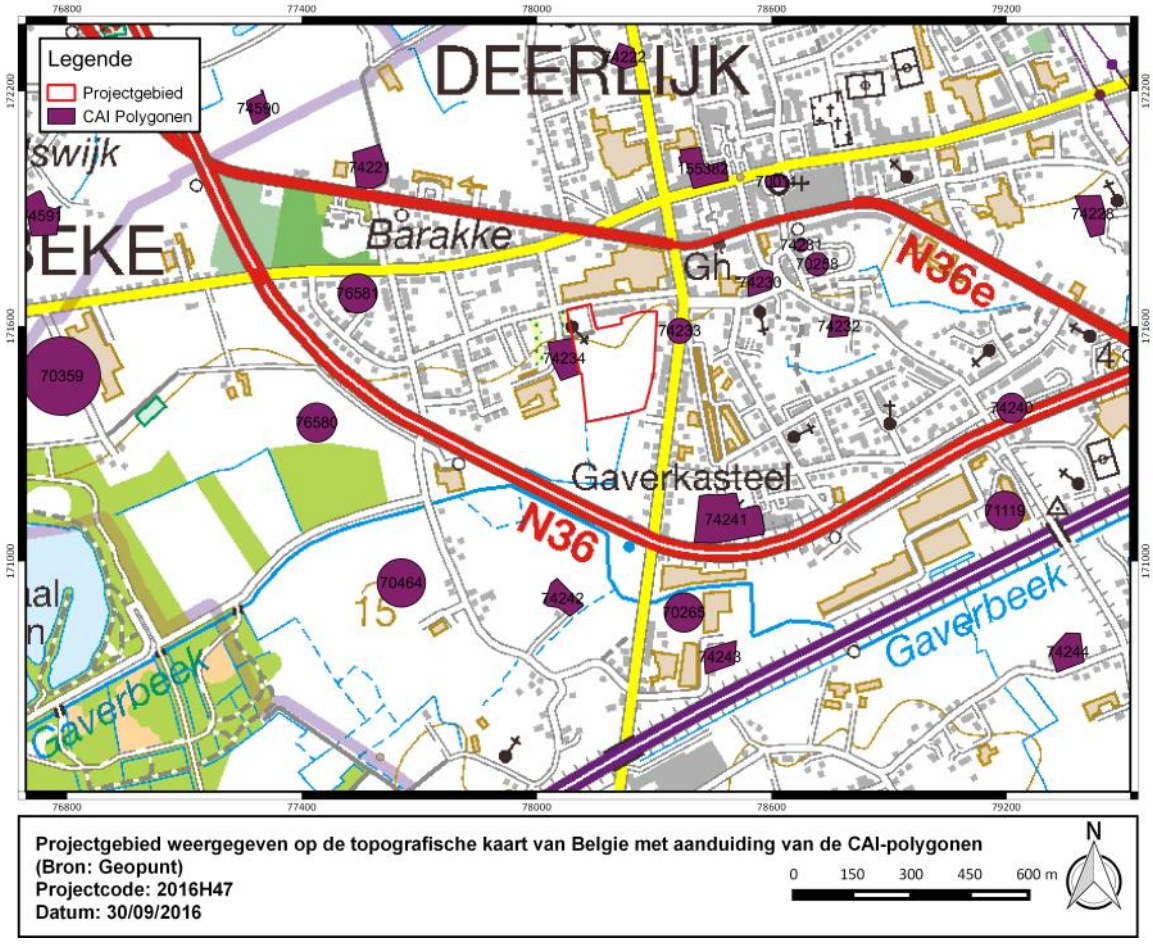
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt)



Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt)

1.2.2.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden

Voor het onderzoeksgebied werden in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed in de nabije omgeving volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:



Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België met aanduiding van de CAI-polygonen (Bron: Geopunt)

Tabel 4: Overzicht van de aanwezige CAI.

CAI nummer	***Omschrijving***
70359	Veldprospectie (1971). NK: 250 meter. - Steentijd: losse vondst van 2 silexmesjes. Bron: Despriet, Ph. 1972: Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1971, in De Leiegouw, jg. XIV, afl. 1, p.59-62.)
74591	Onbepaalde gebeurtenis, NK: 15 meter. - Alleenstaande Site met Walgracht, mogelijk uit de Late middeleeuwen. Bron: Cartografie
74590	Onbepaalde gebeurtenis: Alleenstaande Site met Walgracht, mogelijk uit de late middeleeuwen, NK: 15 meter (Bron: Cartografie)
74221	Onbepaalde gebeurtenis: Alleenstaande Site met Walgracht, mogelijk uit de late middeleeuwen, NK: 15 meter (Bron: Cartografie)
76581	Veldprospectie (1982), Losse vondst van 1 afslag, 1 kling 40 x18 mm, groen gepatineerd uit de Steentijd, NK: 250 meter. (Casseyas, C. 1991, Steentijd in zuidelijk West-Vlaanderen. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling KULeuven.)

CAI nummer	***Omschrijving***
76580	Veldprospectie (1977, Peter Deceuninck), Losse vondst van 2 afslagen (Despriet meldt ook nog afslagen en klingfragmenten) uit de Steentijd. NK: 250 meter. (Casseyas, C. 1991, Steentijd in zuidelijk West-Vlaanderen. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling KULeuven.)
70464	Veldprospectie (1978, Pieter Deceuninck), losse vondst van enkele afslagen en klingfragmenten van geringe afmetingen en kwaliteit uit de Steentijd. NK: 150 meter. (Despriet, Ph. 1972: Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1971, in De Leiegouw, jg. XIV, afl. 1, p.59-62.)
74242	Onbepaalde gebeurtenis: Alleenstaande site met walgracht mogelijk uit de middeleeuwen, mogelijk het 'hof te Vierschaere' uit de middeleeuwen. NK: 15 meter. (Bron: Cartografie)
70265	Veldprospectie (Peter Deceuninck, 1974), vondstenconcentratie van mogelijk een debitage-atelier uit het Finaal-Paleolithicum. Vondstenconcentratie van afgestompte boorden, stekers, Wommersomkwartsiet, microlieten, gepolijste bijlfragmenten, pijlbewapening (pijlsneden) en enkele schrabbers uit het Midden-Neolithicum. Losse vondst van lithisch materiaal uit het Mesolithicum, - Losse vondst van 3-tal kernblokken van grijszwarte vuursteen, reeks voor speciale doeleinden bewerkte stukken wordt gevormd door een 10-tal schrabbers van diverse vormen, van zwarte tot grijze silex, uit het neolithicum. - Tevens 60-tal klingen, waarvan sommige geretoucheerd zijn. Enkele artefacten zijn driehoekig van vorm en dragen eveneens retouches, lichtgrijze tot zwarte vuursteen en een 80-tal vuursteensplinters en afslagen, waarvan enkele retouches dragen uit het neolithicum.- Losse vondst van 10-tal kernstukken of fragmenten ervan, 2 pijlbewapeningen, een fragment van een gepolijste bijl met slipsporen en zijvlak, een vijftigtal afslagen, een tiental klingen waaronder verschillende spitsen, een bladvormig pijlpunt en een klingkrabber en enkele fragmenten van krabbers, uit de Steentijd - Een losse vondst van een fragment van een kopje van zandsteengoed uit Siegburg uit de Middeleeuwen – NK:205 meter) - Despriet, Ph. 1972: Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1971, in De Leiegouw, jg. XIV, afl. 1, p.59-62. - Casseyas, C. 1991, Steentijd in zuidelijk West-Vlaanderen. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling KULeuven - Bourgeois, J. e.a. 1984: Kroniek District E (West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Zeeland) 1978-1980, in: Helinium, XXIV 1984, p. 146-163.
74241	Onbepaalde gebeurtenis, alleenstaande site met walgracht uit de 18de eeuw. Oorspronkelijk omwalde hoeve 'Goed ter Plancken', de hoeve wordt in 1885 verbouwd tot 'chateau'. In 1891 wordt het landhuis opnieuw uitgebreid en krijgt vermoedelijk haar huidig uitzicht. Tijdens de Eerste Wereldoorlog wordt het landhuis bezet door Duitsers en loopt hierdoor schade op. Het kasteel wordt in 1922 hersteld. Ten westen een voormalig koetshuis met paardenstal. NK: 15 meter (Bron: Cartografie)
74234	Onbepaalde gebeurtenis: Alleenstaande site met walgracht mogelijk uit de late middeleeuwen,. NK: 15 meter. (Bron: Cartografie)
74233	De vondsten van een middeleeuwse site met walgracht uit de late middeleeuwen werden binnen dit CAI-polygoon toegeschreven door Ph. Despriet. Het is echter waarschijnlijk dat deze CAI als verkeerd kan worden beschouwd. De site met walgracht die bedoeld wordt is allicht te situeren op CAI 74243.
155382	Onbepaald archeologisch onderzoek naar aanleiding van geplante nieuwbouw op het terrein van de voormalige textielweverij Ovelacq (1997). Roerende archeologica/ Losse vondst van een 100-tal scherven (als residueel materiaal in een laatmiddeleeuwse context) uit de Romeinse Tijd. Losse vondsten van vuurbokfragmenten en stukken van maalstenen in Eifelbasalt uit de Late Middeleeuwen. Losse vondst van aardewerk uit de Merovingische

CAI nummer	*Omschrijving*
	periode. Losse vondst van gelijkarmige bronzen fibula uit de Merovingische periode. Grondsporen: bewoningssporen in het zuidelijk gedeelte van de bouwput: grachten-en greppelcomplex + een kuil uit de late 14de- vroege 15de eeuw met reducerend gebakken aardewerk. Fundering en een ten dele bewaard vloerniveau van een bakstenen constructie en een grape die in de vloer ingemetseld was en als aspot gebruikt werd uit de 17de eeuw. NK: 150 meter (Bron: Deschieter, J. & De Clerq, W. 1998: Sporen uit de vroege en late middeleeuwen bij archeologisch noodonderzoek in Deerlijk (W.VL.) Archaeologia Mediaevalis 21.7.
70011	Archeologische opgraving (1977, Peter Deceuninck). NK: 15 meter - Kerk uit de Volle Middeleeuwen, gebouwd in de 2de jelft van de 12de eeuw, ca. 1598 herstellingen aan het koor, 1774: kerk vervangen door de huidige - Vondstenconcentratie van aardewerk, dakpannen en fragmenten van een maalsteen. Deze vondsten maken deel uit van een vrij uitgestrekte nederzetting die zich onder het dorpscentrum bevindt. (onder andere vondsten van aardewerk) uit de Midden-Romeinse Tijd (2de-3de eeuw) Bron: Despriet P. (1977) Deerlijk: Romaanse en romeinse nederzetting, in: Archeologie 1977/2, p.70.
74231	Onbepaalde gebeurtenis. NK: 150 meter. - Alleenstaande site met walgracht: gebouwen noch omgrachting zijn bewaard; overbouwd uit de Late Middeleeuwen Bron: Cartografie
74230	Onbepaalde gebeurtenis. NK: 15 meter. - Alleenstaande site met walgracht. Geen spoor van omgrachting (geen gebouwen aangeduid op Popp); overbouwd uit de Late Middeleeuwen Bron: Cartografie
70253	Veldprospectie (1974, Peter Deceuninck) NK: Toponiem - Romeinse Tijd: een afvalput waarin aardewerk, dakpanfragmenten en hypocaustumtegels gevonden werden. Bron: Despriet, Ph., 1975, het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement van Kortrijk in 1974, in de Leiegeouw 17, afl. 4, p.341-360.
74232	Onbepaalde gebeurtenis. NK: 15 meter. - 18de eeuw: Alleenstaande site met walgracht – voormalige pastorie, heden tweewoonst, opgetrokken in 1755. Op het landboek van 1747 vermeld als pastorie en weergegeven als L-vormig volume binnen vierkante omwalling en toegankelijk via houten brugje. Op de Atlas der Buurtwegen vermeld aks 'Presbytère', een rechthoekig volume gelegen binnen een vierkante omwalling vermoedelijk met poortgebouwd. Bron: Cartografie
74243	Veldprospectie (1979, Peter Deceuninck). NK: 15 meter. - Late Middeleeuwen: Alleenstaande site met walgracht - Late Middeleeuwen, globaal te dateren tussen de 14de en de 18de eeuw: vondstenconcentratie van middeleeuws en postmiddeleeuws aardewerk: o.a. randfragmenten van steengoedkruiken (te dateren in 14de eeuw), Delftse waar, roodbruine keramiek met slibversiering, koperen oord van prins-bisschop Ferdinand van Beieren (1612-1650), het gaat hier om oude woongronden om een omwalde hoeve. Bron: Despriet, Ph., Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1977, in: De Leiegouw, XXI, afl. 1, p.133-146

CAI nummer	***Omschrijving***
74240	Onbepaalde gebeurtenis. NK: 15 meter. - Alleenstaande site met walgracht; gebouwen noch omgrachting zijn bewaard. Bron (cartografie)
71119	Veldprospectie (1977). NK: 250 meter. - 17de eeuw: grondsporen die wijzen op een alleenstaande site met walgracht. Mogelijk ouder, maar zeker vermeld in 1625. In landboek van 1747: enkel nog omwalling. Eind 17de eeuw verdwenen. Despriet, Ph. 1979, Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1977, in : De Leiegouw jg. XXI, afl. 1, p.133-146.
74244	Onbepaalde gebeurtenis. NK: 15 meter. - Alleenstaande site met walgracht uit de Late middeleeuwen. Bron: Cartografie

+ + *extra bij bureauonderzoek hoge densiteit bebouwing (12.5.2.3):* een tekstuele beschrijving van de evolutie van de historische bebouwing, geïllustreerd met plannen, kaarten, foto's en tekeningen

c) een tekstuele bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader, met vermelding van de geraadpleegde bronnen, geïllustreerd met kaarten, foto's en tekeningen;

d) een datering en interpretatie van het onderzochte gebied, steunend op alle voorgaande elementen van het assessment, in tekst en geïllustreerd met plannen, kaarten, foto's en tekeningen;

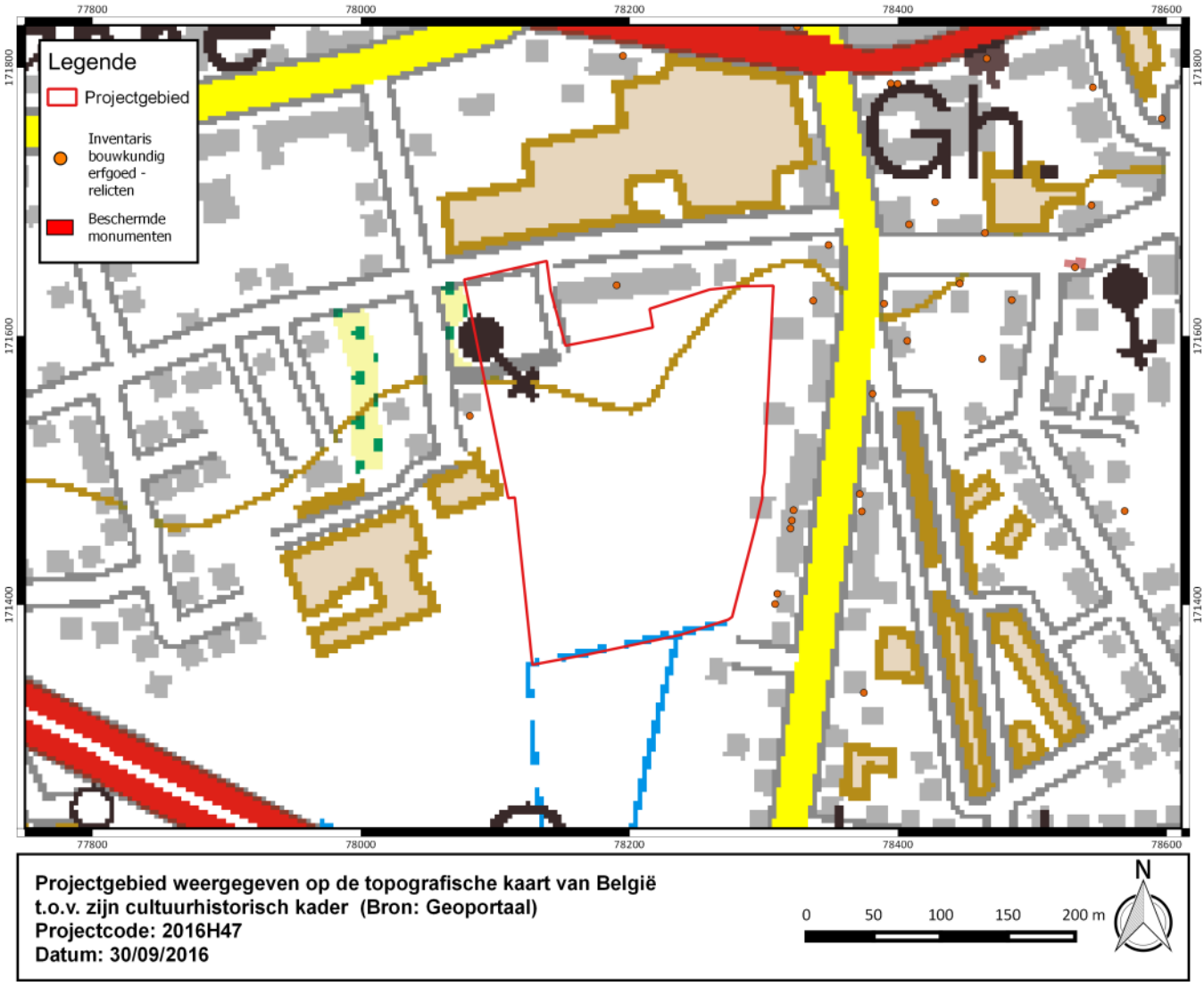
e) indien archeologische vondsten, sporen of een archeologische site werden aangetroffen: een gemotiveerde interpretatie van de vondsten, vondstcategorieën, sporen, spoorcombinaties, spoorcategorieën, archeologische structuren en activiteitenzones, in relatie tot elkaar en tot de archeologische site, in tekst en geïllustreerd met plannen, kaarten, foto's en tekeningen;

f) indien geen archeologische vondsten, sporen of een archeologische site werden aangetroffen: een verklaring voor het ontbreken daarvan, voor zover dit mogelijk is;

g) een confrontatie van de bevindingen met de resultaten van eerder uitgevoerd vooronderzoek, in tekstvorm en geïllustreerd met plannen, kaarten, foto's en tekeningen;

h) een tekstuele synthese van de verhouding van het onderzochte gebied ten aanzien van zijn landschappelijke en culturele kader, in tekst en geïllustreerd met plannen, kaarten, foto's en tekeningen.

1.2.2.3 *Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader (Kaart geoportaal)*



Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België t.o.v. zijn cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal)

Aan de oostzijde van het projectgebied situeren zich enkele bouwkundige erfgoedrelicten. Dit zijn voornamelijk woningen die dateren uit de eerste helft van de 20ste eeuw. Dit kan verklaard worden door de bouwkundige evolutie die Deerlijk doormaakt na de eerste Wereldoorlog. Nog oostelijker staat het beschermde monument Kapel Onze-Lieve-Vrouwe Ter Ruste. De kapel wordt gesticht in 1639 op grond van de heerlijkheid Ten Doorne, afhankelijk van het kapittel van Harelbeke. Volgens archiefmateriaal wordt de kapel opgericht door Jan du Bois, deken van het kapittel.[7]

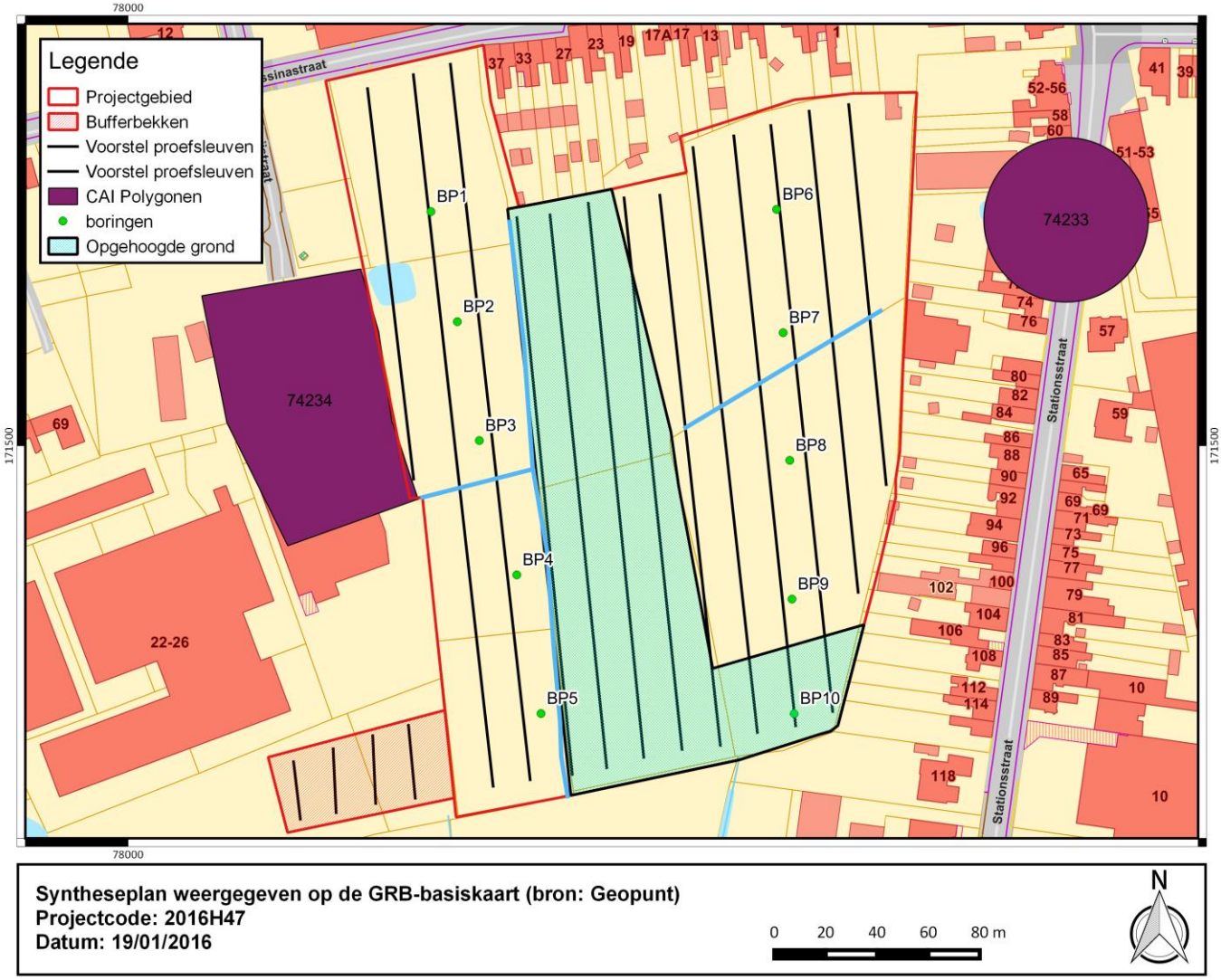
Ten westen van de locatie situeert zich een hoeve met losse bestanddelen die gedateerd wordt tijdens het interbellum en na de tweede wereldoorlog. De site is reeds weergegeven op het primitieve kadasterplan (ca. 1835). Het is een hoeve met L-vormige opstelling gelegen binnen vierkante omwalling. De Atlas der Buurtwegen (1849) toont een gelijke opstelling. Volgens de kadastrale gegevens wordt de hoeve uitgebreid met een zwingelarij in het zuiden in opdracht van A. Vercruysse. In 1928 worden de gebouwen grotendeels afgebroken en heropgebouwd door vlashandelaar Benoit; de zwingelarij wordt behouden. De hoeve heeft dan een motorzwingelarij (zuiden), magazijn (oosten) en vlasschuur (westen). Buiten het erf ligt een eenvoudig bakstenen kapelletje gewijd aan O.-L.-Vrouw van

[7] *Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Kapel Onze-Lieve-Vrouwe ter Ruste, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/86341 (geraadpleegd op 30 september 2016).*

Fatima naar ontwerp van A. Vlieghe. De dankkapel is opgericht in 1947 omdat de opdrachtgever zijn vlasfabriek gespaard bleef van de bombardementen tijdens de Tweede Wereldoorlog.[8]

Net ten noorden is tevens een bouwkundig erfgoedrelict merkbaar. Het gaat om een burgerhuis uit het interbellum.[9]

1.3 Conclusie en syntheseplan



Figuur 22: Syntheseplan weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt)

De opdrachtgever plant de bouw van een nieuwe verkaveling met bijhorende infrastructuur te Deerlijk, aan de De Cassinastraat. Doel van deze studie is het archeologisch potentieel van het plangebied vaststellen en de eventuele impact van de geplande werken hierop te bepalen. Landschappelijk gezien wordt de ruime omgeving van het plangebied gedomineerd door de aanwezigheid van de Gaverbeek. De ligging van het projectgebied op de rand van het alluvium van deze waterloop maakt het zeer aantrekkelijk voor gemeenschappen in het verleden. De bodem bestaat uit natte zandleem tot droog lemig zand. Omwille van deze alluviale bodem bestaat de kans op eventuele een afgedekt Pleistoceen

[8] *Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Hoeve met losse bestanddelen, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/86435 (geraadpleegd op 30 september 2016)*
[9] *Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Burgerhuis, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/86270 (geraadpleegd op 30 september 2016)*

niveau en bijgevolg een archeologische site. Deze situatie zal door middel van een landschappelijk booronderzoek geverifieerd moeten worden.
De studie van historische en cartografische bronnen wijzen op een doorlopend ruraal karakter van het plangebied. Gekende archeologische waarden in de ruime omgeving wijzen inderdaad op een menselijke aanwezigheid doorheen alle periodes. Vooral in de romeinse periode heeft het landschap een grote aantrekkingskracht op gemeenschappen. Zowel in het westen, te Stasegem, als in het noordoosten, in de dorpskern van Deerlijk, zijn resten van romeinse woonkernen aangetroffen. Het archeologisch potentieel van het plangebied en de directe omgeving is beduidend.
De verstoringshistoriek laat niet toe het terrein (ten dele) als archeologisch irrelevant te bestempelen. Omwille van de aard van de geplande werken kunnen geen zones afgebakend worden waar verder onderzoek niet zinvol zou zijn, het bodemarchief is in haar totaliteit bedreigd.
Op basis van deze vaststellingen mag duidelijk zijn dat verder onderzoek noodzakelijk is om de impact van de geplande werken op de eventuele archeologische aanwezigheid ten gronde te bepalen. Het vervolgonderzoek dient in eerste instantie te bestaan uit een landschappelijk booronderzoek teneinde de mogelijke aan- of afwezigheid van een afgedekt Pleistoceen niveau te verifiëren. In een volgend stadium zal het terrein door middel van proefsleuven geïnventariseerd moeten worden.

1.3.1 Tekstuele samenvatting t.a.v. gespecialiseerd publiek

In het kader van de geplande aanleg van een verkaveling te Deerlijk dient een archeologienota toegevoegd te worden aan de vergunningsaanvraag. Dit bureauonderzoek vormt hierin de eerste stap.
Het projectgebied is gelegen in Deerlijk (West-Vlaanderen) aan de De Cassinastraat.
Het bureauonderzoek laat niet toe zones af te bakenen waar het bodemarchief reeds verstoord is. Cartografische bronnen wijzen op een ruraal karakter dat tot heden ongewijzigd bleef. Hoewel geen gekende archeologische waarden op het plangebied aanwezig zijn, wijzen indicatoren in de ruime omgeving op een zeer groot archeologisch potentieel. De geplande werkzaamheden vormen dan ook een acute bedreiging voor het bodemarchief over het hele terrein. Omwille van deze bedreiging is verder archeologisch onderzoek aangewezen. Het onderzoek dient te bestaan uit een landschappelijk booronderzoek, gevolgd door een proefsleuvenonderzoek.
.

1.3.2 Tekstuele samenvatting gericht op een niet-gespecialiseerd publiek

In het kader van de bouw van een nieuwe verkaveling te Deerlijk moet een archeologienota opgemaakt te worden. Het projectgebied is gelegen aan de De Cassinastraat. In de omgeving van het terrein zijn veel archeologische sites gekend. De terreinen hebben altijd een agrarische functie gehad. Hierdoor bestaat dus de kans dat er zich nog (goed bewaarde) resten in de ondergrond bevinden. De geplande werken vormen daarom een bedreiging voor het bodemarchief. Omwille van deze vaststellingen is verder onderzoek noodzakelijk.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

Bogemans, F., 2007. Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, kaartblad 29, Kortrijk. Vlaamse Overheid, Dienst Natuurlijke Rijkdommen.

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Jacobs P., De Ceukelaire M., De Breuck W. en De Moor G., 1999. Toelichtingen bij de Geologische Kaart van België - Vlaams Gewest, Kaartblad 29, Kortrijk. Belgische Geologische Dienst en Vlaamse overheid, afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen, 69p.

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

Deel 4: Bijlagen

Projectcode	**2016H47**
Onderwerp	**Deerlijk de Cassinastraat**
Plannummer	1
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	30/09/2016

Plannummer	2
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	19/01/2017

Plannummer	3
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	30/09/2016

Plannummer	4
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Visualisatie van de geplande werken
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	5
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele landschappen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/10/2016

Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/10/2016

Plannummer	7
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/10/2016

Plannummer	8
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/10/2016

Plannummer	9
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Bodemerosie/perceel
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/10/2016

Plannummer	10
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/10/2016

Plannummer	11
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/10/2016

Plannummer	12
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/10/2016

Plannummer	13
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ferraris
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	19/01/2016

Plannummer	14
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	30/09/2016

Plannummer	15
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Popp-kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	30/09/2016

Plannummer	16
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971

Plannummer	17
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	18
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	19
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2015

Plannummer	20
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	CAI
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	30/09/2016

Plannummer	21
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Cultuurhistoriek
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	30/09/2016

Plannummer	22
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Syntheseplan
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	19/01/2017